

Zakon o turizmu i ugostiteljstvu

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. [2/2018](#), [4/2018](#), [13/2018](#), [25/2019](#) i [67/2019](#) - drugi zakon.

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti i druga pitanja od značaja za turizam i ugostiteljstvo.

Subjekti

Član 2

(1) Turističku i ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.

(2) Fizička lica koja nijesu registrovana kao preduzetnici mogu pružati turističke i ugostiteljske usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Načela

Član 3

Obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti zasniva se na načelima:

- planiranja i ostvarivanja politike razvoja turizma;
- održivog razvoja turizma zasnovanog na usklađenosti interesa ekonomskog razvoja i potrebe zaštite životne sredine i njenih resursa, uz prilagođavanje klimatskim promjenama kontinuiranim ublažavanjem negativnih posljedica klimatskih promjena;
- integralnog razvoja turizma i pratećih djelatnosti, kao činilaca ukupnog privrednog i društvenog razvoja, kojim se u skladu sa zakonom obezbjeđuje sprovođenje međusobno usaglašenih planova i programa;
- povećanja efikasnosti i odgovornosti u oblasti korišćenja, upravljanja, zaštite i unapređenja turističkog područja;
- obezbjeđivanja jedinstvenih standarda za pružanje usluga u turizmu;
- zaštite korisnika turističkog proizvoda i pružalaca turističkih usluga;
- partnerskog odnosa privatnog i javnog sektora i civilnog društva kod planiranja, oblikovanja i plasmana turističkog proizvoda na tržištu;
- obezbjeđivanja jedinstvene, javne i elektronske evidencije registrovanih i evidentiranih podataka iz oblasti turizma i ugostiteljstva i elektronske razmjene podataka u poslovanju.

Značenje izraza

Član 4

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **ekoturizam** je odgovorno putovanje i posjeta ekološki očuvanim i relativno očuvanim područjima prirode, kojim se čuva životna sredina i održava blagostanje lokalnog stanovništva;
- 2) **hotel** je poslovni objekat u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost pružanja usluga smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, sa recepcijom, holom, restoranom sa kuhinjom i smještajnim jedinicama;
- 3) **hotelski operator (operator)** je pravno lice pod čijim brendom posluje ugostiteljski objekat;
- 4) **izlet** je kombinacija najmanje dvije pojedinačne usluge, koja se sastoji od prevoza i turističkih/ugostiteljskih usluga, u trajanju kraćem od 24 sata bez noćenja, a koju turistička agencija nudi na prodaju i prodaje po unaprijed utvrđenoj cijeni;
- 5) **izletnik** je fizičko lice koje van svog mjesta stalnog boravka provede u nekom drugom mjestu manje od 24 sata, ne uključujući noćenje, odnosno smještaj;
- 6) **izletnička grupa** je organizovana grupa turista/izletnika za koju je organizovan izlet po unaprijed utvrđenom programu turističke agencije;
- 7) **integralni hotel (udruženi)** je vrsta ugostiteljskog objekta koji čine više objekata ili njihovih djelova koji su udruženi i koji se nudi na tržištu kao jedinstveni turistički proizvod;
- 8) **jedinstvena funkcionalna cjelina** je uređen i opremljen prostor koji ispunjava uslove za pružanje ugostiteljskih usluga u skladu sa ovim zakonom;
- 9) **jednostavna ugostiteljska usluga** je isporuka jednostavnih jela, bezalkoholnih pića i napitaka koje se mogu pružati i van ugostiteljskog objekta;
- 10) **kamp** je ugostiteljski objekat od najmanje deset smještajnih jedinica u kojem se gostima pružaju usluge: kampovanja (smještaja na uređenom prostoru na otvorenom - na kamp mjestu i/ili kamp parceli), smještaja u kućicama u kampu,

bungalovima, druge usluge u funkciji turističke potrošnje, mogućnost bavljenja sportom ili drugim oblicima rekreacije na otvorenom prostoru u kampu;

11) **klasična hotelska jedinica** je smještajna jedinica u hotelu i hotelu koji posluje po mješovitom modelu poslovanja koja ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i prostora utvrđene ovim zakonom i koja ne može biti predmet prodaje;

12) **korisnik turističke usluge** je fizičko lice, turista, putnik i potrošač koji neposredno koristi turističke i ugostiteljske usluge;

13) **kuća za iznajmljivanje turistima** je arhitektonski i funkcionalno autonomna zgrada sa sopstvenim dvorištem, koja se isključivo izdaje kao cjelina, pojedincu ili grupi turista na određeno vrijeme;

14) **kvalitet usluga** je odgovarajući nivo zadovoljavanja zahtjeva turista, odnosno usklađenosti pružanja usluga sa očekivanjima i zahtjevima turista;

15) **limitator jačine zvuka** je elektronski regulator koji se instalira na uređaju preko kojeg se emituje muzika/muzički program, radi ograničavanja jačine zvuka u/z ugostiteljskog objekta do nivoa propisane granične vrijednosti;

16) **ljekoviti faktori** su termalne i mineralne vode, vazduh, gas i ljekovito blato, čija su ljekovita svojstva naučno ispitana i dokazana;

17) **turistički rizort** je vrsta ugostiteljskog objekta koji predstavlja funkcionalnu i poslovnu cjelinu i u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost na površini od 5 do 150 ha, sa minimum jednim hotelom kapaciteta minimum 60 smještajnih jedinica kategorije najmanje četiri zvjezdice u sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada, odnosno kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica kategorije najmanje pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu, i turističkim vilama, sa raznovrsnom strukturom sadržaja ponude koju čine: velnes centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijališta i/ili drugi sadržaji, kojim upravlja jedno ili više privrednih društava ili drugih pravnih lica i na tržištu se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje;

18) **nacionalni restoran** je vrsta restorana u kojem se pretežno (najmanje 70% ukupne ponude) pripremaju i uslužuju tradicionalna jela i čiji ambijent oslikava nacionalnu kulturu i istorijsko nasljeđe Crne Gore;

19) **održivi razvoj turizma** je:

- optimalna upotreba prirodnih resursa kroz implementaciju politika i mjera kojima se ublažava djelovanje klimatskih promjena, omogućava smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte i prelazak na niskokarbonsku ekonomiju, kao i smanjivanje ranjivosti prirodnih i ljudskih sistema na stvarne i očekivane efekte klimatskih promjena;

- poštovanje socijalno-kulturne autentičnosti zajednice, očuvanje kulturne baštine i tradicionalnih vrijednosti;

- obezbjeđenje održivog, dugoročnog ekonomskog poslovanja, u čiju socijalno-ekonomske koristi svih građana;

20) **oporavilišta** su područja (mjesto ili djelovi mjesta) sa klimatskim i pejzažnim specifičnostima, koja prvenstveno služe odmoru, rekreaciji i oporavku i imaju svojevrsan lokalni karakter;

21) **paket aranžman** je unaprijed utvrđena kombinacija najmanje dvije pojedinačne usluge koje uključuju prevoz, smještaj ili druge turističke usluge koje nijesu povezane sa prevozom ili smještajem i učestvuju značajno u cijeni aranžmana, a pružaju se u vremenu dužem od dvadeset četiri časa, ili uključuju barem jedno noćenje i prodaju se ili se nude na prodaju po ukupnoj unaprijed određenoj cijeni, pri čemu odvojeno iskazivanje različitih komponenti istog aranžmana ne oslobađa organizatora ili distributera od obaveza propisanih ovim zakonom;

22) **plaža posebne namjene** je uređeno kupalište namijenjeno određenoj grupi lica/osoba;

23) **poslovni objekat** je objekat ili dio objekta u kojem se obavlja turistička i/ili ugostiteljska djelatnost;

24) **prirodna lječilišta** su područja (mjesto ili djelovi mjesta) koja posjeduju posebne prirodne potencijale, odnosno prirodna svojstva lječenja koja potiču iz tla, mora, klime ili pogodnosti za sprovođenje fizikalne terapije, radi lječenja, ublažavanja ili sprečavanja oboljenja ljudi kroz stručnu primjenu raspoloživih resursa;

25) **prebukiranje (over-booking)** je multiplikovanje broja potvrđenih rezervacija za iste usluge smještaja od strane ugostitelja ili turističkih agencija koje ima za posljedicu nepružanje usluge ili njeno nepružanje na ugovoren način;

26) **putnik** je lice koje kupuje turistički paket - aranžman ili drugu turističku uslugu, kao i lice za čiji račun ili u čije ime se kupuje turistički paket aranžman ili druga turistička usluga ili na koje se ustupi pravo korišćenja turističkog paket - aranžmana ili druge turističke usluge;

27) **turistička vila** je objekat koji može biti predmet privatne svojine u skladu sa Zakonom o državnoj imovini, nalazi se i dio je turističkog rizorta i koristi sadržaje turističkog rizorta kojima upravlja jedan upravljač;

28) **smještajna jedinica** je soba, apartman, bungalov, kuća za odmor, kamp kućica i drugi objekat koji služi za smještaj gostiju i ispunjava minimalno-tehničke uslove utvrđene ovim zakonom;

29) **soba za iznajmljivanje turistima** je dio stambeno/poslovne zgrade ili dio porodične stambeno/poslovne zgrade (kuće) u kojoj se turistima pružaju usluge smještaja;

30) **stan za iznajmljivanje turistima** je dio građevinske cjeline-zgrade koji se povremeno koristi za iznajmljivanje turistima;

31) **standard** je skup uslova i mjerila u pogledu uređenja i opremljenosti objekta, kvaliteta pružanja usluga i uslova održavanja objekta;

32) **turistička atrakcija** je naročito privlačno obilježje turističke destinacije, prirodnog ili društvenog karaktera u okviru turističkog područja;

33) **turistička infrastruktura** su kupališta, plaže, skijališta, staze za alpsko i nordijsko skijanje i staze za alternativne aktivnosti, žičare, tematski i zabavni parkovi, turistički informativni centri, centri za prihvata turista i posjetilaca, odmorišta i vidikovci pored puteva, tereni za golf, tenis, vještačke akumulacije za kupališta, bazeni za kupanje, velnes objekti, zabavno rekreativne staze i putevi (trim staze, vidikovci, panoramski putevi, biciklističke, pješačke i staze za motorne sanke), uređene obale rijeka i jezera, objekti za posmatranje prirodnih rijetkosti, objekti za avanturističke aktivnosti;

34) **turistička razvojna zona** je prostor koji predstavlja funkcionalnu i održivu cjelinu sa turističkom infrastrukturom i suprastrukturom, koja obezbjeđuje efikasno korišćenje resursa i unaprjeđenje razvoja turizma;

35) **turistička signalizacija** su odgovarajući simboli i znaci turističke i saobraćajne signalizacije, kojim se obilježava turistička atrakcija i sadržaj turističke ponude;

36) **turistička suprastruktura** su ugostiteljski objekti, galerije, izložbeni, kongresni, objekti nautičkog turizma, otvoreni i zatvoreni objekti za sportsku i zabavnu rekreaciju, kao i drugi objekti koji su u neposrednoj vezi sa ugostiteljskim objektima i objektima sportsko-rekreativnog sadržaja ili sa njima čine jedinstvenu cjelinu;

37) **turistički apartman** je ugostiteljski objekat namijenjen pružanju usluga smještaja turistima, koji se sastoji od dnevnog

boravka, jedne ili više soba, kuhinje i kupatila;

38) **turistički proizvod** je skup međuzavisnih elemenata koji se u praksi organizuje kao poseban vrijednosni lanac koji čine materijalni proizvodi i usluge, prirodne vrijednosti i kulturna dobra, turističke atrakcije, turistička infrastruktura i turistička suprastruktura;

39) **turističko mjesto** je naseljeno mjesto koje raspolaže prirodnim, kulturnim, istorijskim i drugim znamenitostima od značaja za turizam, komunalnom, saobraćajnom i turističkom infrastrukturom, kao i objektima i drugim sadržajima za smještaj i boravak turista;

40) **turističko područje** je prostorno-funkcionalna cjelina, određena prostorno-planskom dokumentacijom, na kojoj se može formirati integrisana turistička ponuda;

41) **ugostiteljski objekat** je funkcionalno povezan, posebno uređen i opremljen prostor, koji ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove za pružanje ugostiteljskih usluga, odnosno za obavljanje ugostiteljske djelatnosti;

42) **upravljac (menadžment kompanija)** je privredno društvo ili drugo pravno lice koje upravlja i održava u cjelosti hotele i druge primarne ugostiteljske objekte;

43) **visoko kvalitetni turizam** je turizam u ugostiteljskim objektima sa četiri i više zvjezdica;

44) **zajednički djelovi ugostiteljskog objekta čije smještajne jedinice mogu biti predmet pojedinačne prodaje** su sve površine, osim neto površina smještajnih jedinica i pripadajućih parking mjesta po jednoj smještajnoj jedinici.

45) **QR kod** (skraćena za quick response odnosno brzi odgovor) je matični kod koji skladišti adrese i ostale informacije.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. TURISTIČKA DJELATNOST

Definicija

Član 6

(1) Turistička djelatnost je pružanje usluga: turističkih agencija, turističkih vodiča, pratioca, animatora i zastupnika, u kulturnom, nautičkom, ruralnom/seoskom, zdravstvenom, vjerskom, kongresnom, sportskom, omladinskom, lovnom i ribolovnom, sportsko-rekreativnom i avanturističkom, ekoturizmu i drugim oblicima turizma, na kupalištima, skijaškim terenima, kao i pružanje drugih usluga u skladu sa ovim zakonom.

(2) Turista je fizičko lice koje van svog mjesta stalnog boravka provede u nekom drugom mjestu najmanje 24 sata ili ostvari najmanje jedno noćenje, ali ne duže od jedne godine bez prekida, radi odmora, zabave, razonode, sporta i rekreacije, kulture, vjere, ekologije, obavljanja poslovnih komunikacija, učestvovanja u sportskim takmičenjima, kulturnim i umjetničkim manifestacijama, kao i radi putovanja brodom, odnosno drugim plovilom.

Obaveze subjekata

Član 7

(1) U obavljanju turističke djelatnosti privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužni su da:

- vidno istaknu uslove, sadržaj i pojedinačnu cijenu za svaku uslugu i da usluge pružaju u skladu sa istaknutim uslovima, sadržajima i cijenama;

- za svaku izvršenu uslugu korisniku izdaju račun i/ili drugi odgovarajući dokument u elektronskoj ili pisanoj formi u skladu sa zakonom;

- u objektu u kojem vrše usluge vode knjigu prigovora na propisan način i da na prigovor odgovore u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora;

- pružaju turističke usluge u skladu sa principima i praksom održivog razvoja turizma uz očuvanje prirodnog i kulturnog naslijeđa i minimiziranje negativnih efekata turističkih aktivnosti na životnu sredinu.

(2) Obrazac i način vođenja knjige prigovora propisuje organ državne uprave nadležan za poslove turizma (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Oglašavanje i reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti

Član 8

(1) Oglašavanje i/ili reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti može da se vrši samo za turističke i ugostiteljske objekte koji imaju licencu, odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Oglašavanje i/ili reklamiranje iz stava 1 ovog člana može da se vrši preko elektronskih i štampanih medija, digitalnih platformi (booking.com, tripadvisor, Airbnb i ostali), društvenih mreža i putem isticanja oglasa i reklama u izlozima poslovnih prostorija i drugih sredstava komunikacije.

(3) Turistička i/ili ugostiteljska djelatnost može se oglašavati samo ako se licima iz stava 2 ovog člana uz oglasnu poruku dostave podaci:

- naziv i sjedište, odnosno ime i adresa privrednog društva, drugog pravnog lica, preduzetnika i fizičkog lica koji obavlja turističku, odnosno ugostiteljsku djelatnost;

- vrsta turističke, odnosno ugostiteljske djelatnosti;

- adresa turističkog, odnosno ugostiteljskog objekta i/ili prostora;
- broj i datum licence, i
- odobrenje za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(4) Prilikom oglašavanja i reklamiranja turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti obavezno se navodi QR kod u skladu sa posebnim propisima.

III. TURISTIČKA AGENCIJA, TURISTIČKI VODIČ, PRATILAC, ANIMATOR I ZASTUPNIK

Turistička agencija

Član 9

(1) Turistička agencija je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje pruža usluge organizovanja putovanja ili posredovanja u prodaji i realizovanju usluga putovanja i boravka turista i koje ima licencu za obavljanje te djelatnosti.

(2) Turistička agencija iz stava 1 ovog člana, mora imati poslovnicu, a može imati i ekspozituru.

(3) Poslove turističke agencije ne može obavljati fizičko lice.

Usluge turističke agencije

Član 10

(1) Turistička agencija u poslovnici ili ekspozituri, može pružati sljedeće usluge:

- 1) organizovanje, prodaju i realizaciju turističkih paket - aranžmana u zemlji i inostranstvu;
 - 2) organizovanje turističkih razgledanja, zabavnih programa, skupova, kongresa, sajмова, manifestacija, sportskih priredbi i slično;
 - 3) organizovanje i posredovanje u prodaji i realizaciji izleta;
 - 4) posredovanje u prodaji i realizovanju paket - aranžmana;
 - 5) pružanje i posredovanje u pružanju usluga turističkih vodiča, pratilaca i animatora;
 - 6) organizovanje prihvata i transfera putnika vozilima ili posredstvom prevoznika koji ispunjavaju uslove utvrđene zakonom kojim je uređen prevoz u drumskom saobraćaju;
 - 7) prodaju i posredovanje u prodaji karata ili rezervaciji mjesta za sva prevozna sredstva, kao i posredovanje u pribavljanju viza;
 - 8) rezervaciju i prodaju turističkih i ugostiteljskih usluga i drugih usluga u vezi sa putovanjem i boravkom putnika;
 - 9) zastupanje domaćih i stranih turističkih agencija u određitim putovanja;
 - 10) posredovanje u izdavanju smještajnih jedinica;
 - 11) prihvata i otpremu plovni objekata u nautičkom turizmu u zemlji i inostranstvu;
 - 12) posredovanje u pribavljanju isprava neophodnih za organizovanje i realizaciju usluga u različitim oblicima turizma;
 - 13) organizovanje i posredovanje u prodaji usluga nautičkog, kulturnog, vjerskog, seoskog, zdravstvenog, kongresnog, sportskog, omladinskog i drugih oblika turizma;
 - 14) pružanje usluga iznajmljivanja vozila;
 - 15) rezervaciju, nabavku i prodaju ulaznica za sve vrste priredbi, sportsko-zabavnih programa, manifestacija, kao i za muzeje, sajmove i slično;
 - 16) iznajmljivanje i/ili posredovanje u iznajmljivanju prevoznih sredstava/vozila;
 - 17) posredovanje u pružanju usluga upravljanja plovnim objektima nautičara (skipera);
 - 18) davanje turističkih informacija i promotivnog materijala;
 - 19) posredovanje u zaključivanju ugovora o osiguranju putnika i prtljaga, i
 - 20) druge usluge u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Usluge iz stava 1 tačka 14 ovog člana turistička agencija može da pruža samo ako ispunjava i uslove iz člana 59 stav 2 alineja 3 ovog zakona.

Vrste turističkih agencija

Član 11

(1) Prema vrsti usluga koje pruža, turistička agencija može biti:

- 1) turistička agencija - organizator putovanja (tour-operator) koja organizuje turističke paket - aranžmane i koja ih neposredno prodaje i realizuje ili nudi na prodaju putem posrednika, organizuje izlete i pruža druge usluge uobičajene u turističkoj djelatnosti, i
- 2) turistička agencija - posrednik (sub-agent) koja prodaje turistički paket - aranžman koje je osmislio organizator putovanja i/ili koja pruža druge posredničke usluge u skladu sa zakonom.

(2) Turistička agencija može nuditi na prodaju ili prodavati usluge putnicima putem interneta u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska trgovina i elektronsko poslovanje i ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Obim usluga turističkih agencija

Član 12

- (1) Turistička agencija - organizator putovanja može pružati usluge iz člana 10 stav 1 ovog zakona.
- (2) Turistička agencija - posrednik može pružati usluge iz člana 10 stav 1 tač. 3 do 20 ovog zakona.

(3) Turistička agencija koja nudi i prodaje turistički paket - aranžman koji je sačinio organizator putovanja koji nema sjedište u Crnoj Gori smatra se organizatorom putovanja i mora ispunjavati uslove propisane ovim zakonom.

Obaveze turističke agencije

Član 13

(1) Turistička agencija dužna je da:

- 1) na ulazu u poslovnicu, odnosno ekspozituru vidno istakne naziv i sjedište, odnosno ime i adresu sa nazivom turističke agencije;
 - 2) na ulazu u poslovnicu, odnosno ekspozituru istakne radno vrijeme i da ga se pridržava;
 - 3) u poslovnici odnosno ekspozituri na vidnom mjestu drži licencu za obavljanje djelatnosti turističke agencije;
 - 4) upozna korisnika usluge o svojstvu u kojem nastupa i obimu ovlašćenja, ako zastupa drugu turističku agenciju;
 - 5) objavi uslove, sadržaj i cijenu svake pojedinačne usluge koju pruža i usluge pruža u skladu sa tim uslovima, sadržajima i cijenama;
 - 6) ako organizuje turistički paket - aranžman, pripremi program putovanja i uslove putovanja za svaki turistički paket - aranžman;
 - 7) zaključi ugovor o turističkom putovanju sa putnikom;
 - 8) izda potvrdu o putovanju, odnosno kartu ili drugi odgovarajući dokument u elektronskoj ili pisanoj formi kojim se potvrđuje prijem uplate;
 - 9) putniku pruži usluge utvrđene ugovorom, u skladu sa programom putovanja i ugovorom o putovanju;
 - 10) ako organizuje izlet, pripremi program izleta koji prilikom oglašavanja ili prodaje mora jasno da sadrži podatke o cijeni izleta, vrsti, kategoriji i karakteristikama prevoznog sredstva, program obilaska lokaliteta, trajanje izleta i slično;
 - 11) u prostorijama u kojima vrši usluge vodi knjigu prigovora u skladu sa članom 7 ovog zakona;
 - 12) ako trećim licima povjerava izvršenje usluga iz programa putovanja, odnosno programa izleta, zaključi ugovore sa tim licima i vodi evidenciju o zaključenim ugovorima sa pratećom dokumentacijom;
 - 13) u svim reklamnim i promotivnim materijalima, kao i u svim poslovnim dokumentima vidljivo naznači naziv i sjedište turističke agencije, odnosno ime i adresu preduzetnika, broj licence, kao i QR kod;
 - 14) čuva, kao poslovnu tajnu, sve informacije o putniku i bez odobrenja putnika, osim u zakonom propisanim slučajevima, ne saopštava identitet putnika, adresu, mjesto i vrijeme putovanja, boravka, izleta i uplaćenu cijenu, kao ni identitet njegovih saputnika;
 - 15) upozna i ponudi putniku osiguranje od otkaza putovanja, osiguranje kojim se osiguravaju troškovi pomoći i povratka putnika u mjesto polazišta u slučaju nesreće, bolesti, povreda, smrti i oštećenja/gubitka prtljaga tokom putovanja i boravka, kao i o potrebi zdravstvenog osiguranja za vrijeme puta i boravka u zemlji i inostranstvu;
 - 16) upozna putnika sa sadržajem važećeg ugovora o jemstvu koji se odnose na paket - aranžmane, odnosno izlete;
 - 17) dnevno, uredno i tačno vodi evidenciju zaključenih ugovora o putovanju, odnosno evidenciju organizovanih izleta u zemlji i inostranstvu.
- (2) Oblik, sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 1 tačka 17 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Posredovanje u pružanju usluga u ugostiteljskim objektima

Član 14

Turistička agencija koja organizuje turističke paket - aranžmane ili posreduje u obezbjeđivanju smještaja, hrane i/ili pića dužna je da smještaj, hranu i/ili piće obezbijedi u ugostiteljskom objektu koji ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane ovim zakonom.

Uslovi za izdavanje licence turističkoj agenciji

Član 15

(1) Turističkoj agenciji izdaje se licenca za obavljanje turističke djelatnosti (u daljem tekstu: licenca) ako:

- je upisana u Centralni registar privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) za obavljanje pretežne djelatnosti pružanja usluga turističke agencije-organizator putovanja, odnosno turističke agencije-posrednik;
- u svojini ili zakupu ima poslovnicu ili ekspozituru koja ispunjava minimalno - tehničke uslove iz člana 18 ovog zakona;
- ima odgovarajući kadar iz člana 19 ovog zakona;
- ima obezbjeđeno jemstvo u skladu sa članom 17 ovog zakona.

(2) Licenca se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva.

(3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se sljedeća dokumentacija:

- dokaz o svojini ili zakupu poslovnice ili ekspoziture, odnosno prostora stambene namjene za turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta;
- dokaze o zaposlenom kadru (ugovor o radu i dokaz o prijavi za osiguranje - kopija prijave poreskog obveznika);
- dokaz o jemstvu iz člana 17 ovog zakona;
- dokaz o ostvarenim ukupnim prihodima agencije u prethodnoj godini;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana rješenjem utvrđuje Ministarstvo.

(5) Na osnovu rješenja iz stava 4 ovog člana Ministarstvo izdaje licencu.

(6) Licenca se izdaje posebno za svaku poslovnicu i ekspozituru turističke agencije.

(7) Turistička agencija kojoj je izdata licenca upisuje se u Centralni turistički registar.

- (8) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja Ministarstvo.
(9) Licenca se izdaje na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Promjena podataka

Član 16

- (1) Turistička agencija dužna je da o svim promjenama podataka na osnovu kojih je izdata licenca, obavijesti Ministarstvo u pisanoj formi u roku od tri dana od dana nastanka promjene.
(2) Promjene podataka iz stava 1 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar na osnovu rješenja.

Jemstvo

Član 17

- (1) Turistička agencija dužna je da obezbijedi jemstvo u obliku: neopozive bankarske garancije za dobro izvršenje usluga koja je plativa na prvi poziv i bez prigovora, polise osiguranja ili novčanog depozita na posebnom računu kod poslovne banke.
(2) Jemstvom iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se:
- naknada štete koja je prouzrokovana putniku neispunjavanjem, djelimičnim ispunjavanjem ili neurednim ispunjavanjem obaveza određenih ugovorom o putovanju, programom putovanja, odnosno programom izleta;
- naknada štete koja je prouzrokovana usljed nemogućnosti turističke agencije da izmiri troškove nužnog smještaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mjesto polaska u zemlji i inostranstvu.
(3) Jemstvo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se za svaku poslovnicu i ekspozituru u iznosu od:
- najmanje 15.000 eura za turističku agenciju - organizatora putovanja; i
- najmanje 7.000 eura za turističku agenciju - posrednika.
(4) Iznos jemstva iz stava 3 ovog člana, nakon isteka prethodnog jemstva određuje se kao procenat ukupnih prihoda iz zvaničnog bilansa stanja i uspjeha za prethodnu godinu.
(5) Turistička agencija dužna je da jemstvo iz st. 3 i 4 ovog člana obezbijedi neprekidno za vrijeme trajanja licence.
(6) Način aktiviranja jemstva i način utvrđivanja iznosa jemstva iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Minimalno-tehnički uslovi za poslovni prostor

Član 18

- (1) Poslovnica ili ekspozitura turističke agencije mora da ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i uređenja prostora.
(2) Pored uslova iz stava 1 ovog člana, za obavljanje djelatnosti poslovnica ili ekspozitura mora da ispunjava i druge uslove propisane posebnim propisima.
(3) Kontrolu ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana vrše nadležni inspektori.
(4) Minimalno-tehnički uslovi ne primjenjuju se na turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta.
(5) Minimalno-tehničke uslove iz stava 1 ovog člana u zavisnosti od vrste i načina pružanja usluga propisuje Ministarstvo.

Uslovi za kadar

Član 19

- (1) Turistička agencija u svakoj poslovnici ili ekspozituri mora da ima najmanje jedno zaposleno lice-poslovođu sa punim radnim vremenom koje:
1) ima najmanje:
- završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija; i
- tri godine radnog iskustva u turističkoj djelatnosti za turističku agenciju-organizatora putovanja, odnosno godinu dana za turističku agenciju-posrednika;
2) posjeduje znanje najmanje jednog stranog jezika minimum B1 nivoa sa CEF skale.
(2) Druga lica koja su zaposlena u poslovnici koja su u neposrednom kontaktu sa strankama moraju da imaju završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija i da posjeduju znanje najmanje jednog stranog jezika.
(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se i na turističku agenciju koja pruža usluge isključivo putem interneta.

Poslovnica

Član 20

- (1) Turistička agencija za pružanje usluga iz člana 10 ovog zakona mora da ima poslovnicu.
(2) Poslovnicom se ne smatraju prostori namijenjeni za stanovanje, poslovni prostori u kojima se obavlja druga djelatnost ili drugi prostori mimo poslovnice, odnosno ekspoziture.
(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, turistička agencija koja pruža usluge isključivo putem interneta, može obavljati usluge u prostoru za stanovanje u kojem poslovođa poslovnice ima prijavljeno prebivalište.

Oznaka

Član 21

(1) Oznaka "turistička agencija" obavezno se koristi u nazivu turističke agencije, kao bliža oznaka djelatnosti.

Oduzimanje licence

Član 22

Licenca se oduzima turističkoj agenciji ako:

- prestane da ispunjava uslove za izdavanje licence propisane ovim zakonom;
- ne pruža usluge u poslovnici/ekspozituri na prijavljenoj adresi za koju je dobijena licenca;
- joj je izrečena mjera zabrane pružanja usluga u skladu sa ovim zakonom;
- je licenca izdata na osnovu neistinitih podataka ili falsifikovanih dokumenata;
- 30 dana prije isteka perioda važenja jemstva ne dostavi Ministarstvu novo jemstvo, ne dostavi iznos jemstva u skladu sa ovim zakonom, ili nakon isplate sredstava na osnovu prethodno izdatog jemstva ne dostavi novo jemstvo danom isplate sredstava;
- nudi, odnosno prodaje putovanja: turističke paket - aranžmane ili izlete bez ugovora ili suprotno zaključenom ugovoru sa trećim licima kojima je povjereno izvršenje usluga iz programa putovanja (prevoz, broj ležajeva u određenom objektu i drugo), otkaže putovanje, a putnicima u zakonskom roku ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava;
- ne obezbijedi smještaj putnika za vrijeme ugovorenog putovanja;
- ne obezbijedi povratak putnika ili putnike neopravdano zadrži na putovanju duže od programom predviđenog perioda putovanja;
- nastupe teže posljedice po život i zdravlje putnika zbog propusta u radu turističke agencije.

Rješenje o oduzimanju licence

Član 23

- (1) Licenca se oduzima rješenjem Ministarstva.
- (2) Turistička agencija kojoj je oduzeta licenca dužna je da u roku od sedam dana od dana oduzimanja licence, izvrši povraćaj uplaćenih sredstava za prethodno ugovorena putovanja.
- (3) Rješenje iz stava 1 ovog člana upisuje se u Centralni turistički registar.

Prestanak važenja licence

Član 24

- (1) Licenca prestaje da važi:
 - na zahtjev imaoća licence;
 - brisanjem turističke agencije iz CRPS.
- (2) Danom prestanka važenja licence turistička agencija rješenjem se briše iz Centralnog turističkog registra.

Organizovanje putovanja za sopstvene potrebe

Član 25

- (1) Udruženja penzionera i ustanove socijalne i dječje zaštite mogu samo za svoje članove, odnosno korisnike organizovati putovanja: turističke paket-aranžmane ili izlete, na nekomercijalnoj osnovi.
- (2) Promocija i predstavljanje turističkih paket - aranžmana ili izleta iz stava 1 ovog člana može se vršiti samo internim sredstvima informisanja.
- (3) Subjekti iz stava 1 ovog člana, mogu da koriste isključivo usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima su korisnici turističke usluge i prtljag osigurani.
- (4) Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da najkasnije pet radnih dana prije početka putovanja prijave putovanje i dostave program putovanja sa spiskom putnika organu uprave nadležnom za inspeksijske poslove.

Obezbjeđivanje turističkog pratioca

Član 26

Turistička agencija koja organizuje turistički paket - aranžman ili izlet za 15 ili više putnika, dužna je da za to putovanje angažuje najmanje jednog turističkog pratioca.

Obezbjeđivanje prevoza

Član 27

- (1) Turistička agencija koja organizuje turistički paket - aranžman, izlet ili pruža uslugu prevoza putnika, dužna je da koristi prevozna sredstva koja imaju polisu osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja, gubitka ili oštećenja prtljaga.
- (2) Turistička agencija može da prevoz putnika obavlja sopstvenim prevoznim sredstvima ili prevoznim sredstvima drugih prevoznika, koji ispunjavaju uslove propisane zakonom.

Prava i obaveze turističke agencije-organizatora putovanja

Član 28

(1) Turistička agencija-organizator putovanja, dužna je da sačini program putovanja u pisanoj formi (elektronskoj ili štampanoj).

(2) Program iz stava 1 ovog člana turistička agencija dužna je da uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa zaključivanjem ugovora o putovanju i izdavanjem potvrde o putovanju.

(3) Putnik je dužan da potpisom neposredno ili elektronskim putem potvrdi prijem ugovora o putovanju, programa putovanja i potvrde o putovanju.

(4) Turistička agencija iz stava 1 ovog člana dužna je da zaključi ugovor o organizaciji školske eksterkurzije sa obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje eksterkurzija.

(5) Turistička agencija-organizator putovanja koja organizuje školske eksterkurzije i druga putovanja za djecu i omladinu dužna je da učini dostupnim program putovanja roditeljima učenika i upravi škole.

(6) Sastavni dio ugovora iz stava 4 ovog člana je i spisak učenika.

Prava i obaveze turističke agencije-posrednika

Član 29

(1) Turistička agencija-posrednik, koja nudi na prodaju, odnosno prodaje turistički paket aranžman organizatora putovanja, dužna je da u programu putovanja i potvrdi o putovanju naznači svojstvo u kojem nastupa, broj licence organizatora putovanja, QR kod i da putniku uruči program putovanja neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju.

(2) Turistička agencija-posrednik može da nudi na prodaju, odnosno prodaje, samo paket aranžmane turističke agencije-organizatora putovanja, sa kojom ima zaključen ugovor o posredovanju.

(3) Turistička agencija-posrednik dužna je da sačini program putovanja/izleta u pisanoj formi (elektronskoj ili štampanoj).

(4) Program iz stava 3 ovog člana turistička agencija-posrednik dužna je da uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa zaključivanjem ugovora o putovanju/izletu i izdavanjem potvrde o putovanju/izletu.

(5) Putnik je dužan da potpisom neposredno ili elektronskim putem potvrdi prijem ugovora o putovanju/izletu, programa putovanja/izleta i potvrde o putovanju/izletu.

Informisanje prije početka putovanja

Član 30

Turistička agencija dužna je da putniku u pisanoj ili drugoj odgovarajućoj formi, prije zaključivanja ugovora, pruži osnovne informacije o:

- potrebnim putnim ispravama i uslovima za dobijanje viza i vremenu koje je potrebno za njihovo dobijanje;
- uslovima za zaštitu zdravlja i boravak u određitu putovanja;
- vremenu i mjestu usputnih stanica, saobraćajnih veza u određitu;
- rezervisanom mjestu smještaja putnika u svim prevoznim sredstvima;
- mjestu, adresi i telefonskom broju zastupnika turističke agencije ili turističke agencije - organizatora putovanja, odnosno posrednika, za pomoć u slučaju neprilika;
- mogućnosti uspostavljanja veze sa djetetom ili sa licem koje je za njega odgovorno u mjestu gdje dijete boravi, u slučaju da na putovanje ili na boravak u inostranstvo putuju maloljetna lica; i
- jemstvu u slučaju eventualnog prekida putovanja od strane putnika ili troškove pružene pomoći, uključujući i neophodne troškove prevoza putnika (repatrijacija) u slučaju nesrećnog slučaja ili bolesti.

Ugovor o turističkom paket - aranžmanu

Član 31

(1) Turistička agencija je dužna da prije zaključivanja ugovora o turističkom paket - aranžmanu, putniku dostavi primjerak ugovora, radi upoznavanja sa njegovim sadržajem.

(2) Ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključuje se u pisanoj ili elektronskoj formi i mora da sadrži:

- destinaciju odnosno određite, vremenski period boravka u određitu;
- datum, vrijeme i mjesto polaska i povratka;
- vrste, karakteristike i kategorije prevoznih sredstava koja će se koristiti;
- lokacije, vrste i kategorije smještajnih objekata koji će se koristiti, broj dozvola za te objekte i broj dnevnih obroka;
- naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije-organizatora putovanja;
- naziv banke koja je davalac jemstva za paket - aranžman/izlet;
- izlete, obilaski i druge usluge obuhvaćene paket - aranžmanom, koje su uključene u cijenu;
- način izmjene cijene u skladu sa ovim zakonom, iznos takse za određene usluge koje nijesu uključene u cijenu paket - aranžmana (turističke takse, takse za ukrcaj i iskrcaj u vazdušnim i ostalim lukama);
- način i vrijeme plaćanja cijene paket - aranžmana;
- posebne zahtjeve iskazane od strane putnika prilikom rezervisanja putovanja, a koje je organizator prihvatio;

- minimalni broj putnika koji je potreban za organizovanje paket - aranžmana i rok za obavještanje putnika u slučaju da se aranžman otkaže;

- rok u kojem je putnik dužan podnijeti prigovor u slučaju neispunjenja, djelimičnog ili nepotpunog ispunjenja ugovora.

(3) Organizator putovanja dužan je da putniku izda potvrdu u pisanoj ili elektronskoj formi kojom se potvrđuje da je ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključen.

(4) Ako turistički paket - aranžman realizuje turistička agencija-posrednik, mora da sadrži naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije - posrednika uz naznaku da se turistički - aranžman realizuje uz njeno posredovanje.

(5) Za turističku agenciju - posrednika u odnosu na prava i obaveze, primjenjuju se odredbe ovoga zakona koje se primjenjuju za turističku agenciju - organizatora putovanja.

(6) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne isključuju mogućnost zaključenja naknadne rezervacije ili ugovora u posljednjem trenutku.

Izmjena sadržaja ugovora prije početka putovanja

Član 32

(1) Ako je turistička agencija prije početka putovanja prinuđena da izmijeni bitne elemente ugovora, dužna je da bez odlaganja o tome obavijesti putnika i omogućiti putniku da:

- odustane od ugovora bez plaćanja penala; ili
- prihvati izmjene ugovora.

(2) Putnik je dužan da saopšti odluku turističkoj agenciji-organizatoru putovanja u roku od dva radna dana od dana prijema predloga izmjene ugovora.

(3) Ako putnik nije saglasan sa izmjenama iz stava 1 ovog člana ili ako turistička agencija otkaže paket aranžman prije ugovorenog datuma polaska iz bilo kojeg razloga, putnik može:

- prihvatiti zamjenu za aranžman istog ili višeg kvaliteta bez doplate cijene, ako turistička agencija može ponuditi taj aranžman, a ako je ponuđeni aranžman nižeg kvaliteta, turistička agencija dužna je izvršiti povraćaj razlike u cijeni; ili
- da zahtjeva od turističke agencije, da mu u roku od osam dana izvrši povraćaj plaćenog iznosa.

(4) Turistička agencija u slučajevima iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, dužna je da putniku nadoknadi štetu zbog neispunjenja ugovorenih obaveza shodno posebnom propisu.

Primjena propisa

Član 33

Na pitanja koja se odnose na reklamno-informativni materijal, izmjenu ugovorene cijene, pravo putnika da odustane od ugovora, zamjenu putnika drugim licem, naknadu štete, izmjenu programa putovanja, odgovornost za organizovanje putovanja, garanciju za paket - aranžmane i naknadu štete putniku primjenjuju se odredbe zakona kojima su uređeni obligacioni odnosi, a u odnosu na prigovor putnika primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.

Turistički vodič

Član 34

(1) Turistički vodič je fizičko lice koje po unaprijed utvrđenom programu, pruža turistima usluge vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana može pružati usluge turističkog vodiča, ako je upisano u CRPS kao preduzetnik, zaposlen u turističkoj agenciji ili je angažovan od strane udruženja turističkih vodiča ili turističke agencije koja ima licencu u skladu sa ovim zakonom.

(3) Poslove iz stava 1 ovog člana, može da obavlja samo turistički vodič koji ima legitimaciju turističkog vodiča (u daljem tekstu: legitimacija).

(4) Poslove turističkog vodiča može da obavlja i strano fizičko lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(5) Turističkim vodičem ne smatra se stručno lice koje pokazuje, objašnjava ili daje informacije unutar poslovnog prostora u kojem radi (muzej, galerija, nacionalni park i slično), zaposleno lice turističke agencije koje prati grupu turista iz mjesta u mjesto, vodič u planinama, pećinama i slično, u lov i ribolovu, kao i vođa i pratilac ekskurzije i/ili izleta.

(6) Turističkim vodičem ne smatra se strani državljanin koji prati organizovana grupna putovanja stranog organizatora, koja su započela u stranoj državi i završavaju se povratkom u stranu državu, ako nema legitimaciju turističkog vodiča, u skladu sa ovim zakonom.

Obaveza angažovanja turističkih vodiča

Član 35

(1) Za organizovane grupe turista/izletnika na pojedinim turističkim lokalitetima važi poseban režim rada, koji podrazumijeva obavezno pružanje usluga turističkog vodiča za njihov obilazak.

(2) Turističke lokalitete iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi za sticanje legitimacije

Član 36

(1) Legitimacija se izdaje fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika, odnosno jezika na kojem pruža usluge vodiča;
- ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
- ima sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom.

(2) Udruženje turističkih vodiča može u ime i za račun svojih članova posredovati u pružanju usluga turističkog vodiča uz obavezu izdavanja računa korisniku usluga u skladu sa zakonom.

(3) Turistički vodič dužan je da za pruženu uslugu izda račun korisniku usluge ukoliko pružanje usluge ne organizuje turistička agencija ili račun ne izda udruženje turističkih vodiča čiji je član.

Postupak izdavanja legitimacije

Član 37

(1) Legitimacija se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se i sljedeći dokazi:

- sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom;
- o poznavanju jezika na kojem će pružati usluge;
- o poznavanju crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(3) Ispunjenost uslova iz člana 36 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo rješenjem.

(4) Legitimaciju izdaje Ministarstvo na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana.

(5) Podaci o izdatim legitimacijama upisuju se u Centralni turistički registar.

(6) Turistički vodič prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog vodiča kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.

(7) Obrazac i način upotrebe legitimacije propisuje Ministarstvo.

Obaveze turističkog vodiča i turističke agencije

Član 38

(1) Turistički vodič dužan je da pruža usluge vodiča savjesno i stručno u skladu sa poslovnim običajima u turizmu i da prilikom vođenja, pokazivanja i stručnog objašnjavanja: prirodnih ljepota i rijetkosti, kulturno-istorijskih spomenika, umjetničkih djela, etnografskih i drugih znamenitosti, istorijskih događaja i legendi o tim događajima i ličnostima, privrednih i političkih događaja i dešavanja, kao i pojedinih mjesta i područja, daje tačne podatke turistima.

(2) Turistička agencija dužna je da vodi evidenciju o angažovanim turističkim vodičima.

(3) Evidencija o angažovanim turističkim vodičima sadrži podatke o:

- imenu i adresi, broju lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;
- broju i datumu izdavanja legitimacije turističkog vodiča;
- jeziku na kojem su pružene usluge;
- vremenu, odnosno periodu angažovanja; i
- nazivu turističkog lokaliteta na kojem je turistički vodič angažovan.

(4) Turistički vodič dužan je da se odazove na redovnu provjeru znanja o kulturno-istorijskim spomenicima, umjetničkim djelima, etnografskim i drugim znamenitostima, istorijskim događajima i legendama o tim događajima i ličnostima, privrednim i političkim događajima i dešavanjima, kao i pojedinim mjestima i područjima pred komisijom koju formira Ministarstvo.

Oduzimanje legitimacije

Član 39

(1) Legitimacija se oduzima rešenjem ako:

- je izdata na osnovu neistinitih podataka ili falsifikovanih dokumenata;
- turistički vodič ne pruža usluge u skladu sa članom 38 stav 1 ovog zakona;
- komisija iz člana 38 stav 4 ovog zakona utvrdi da turistički vodič ne posjeduje odgovarajuće znanje za obavljanje poslova turističkog vodiča;
- se turistički vodič ne odazove na provjeru iz člana 38 stav 4 ovog zakona;
- po službenoj dužnosti, ako turistički vodič prestane da ispunjava uslove za sticanje legitimacije.

(2) Podaci o oduzimanju legitimacije upisuju se u Centralni turistički registar.

Turistički pratilac

Član 40

(1) Turistički pratilac je fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno-tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad.

(2) Turistički pratilac može biti samo lice koje ima legitimaciju turističkog pratioca.

(3) Turistička agencija izdaje legitimaciju iz stava 2 ovog člana licu koje ima završen najmanje četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija.

(4) Turističkim pratiocem smatra se i strani državljanin koji prati organizovanu grupu stranog organizatora, za putovanja koja su započela u stranoj državi i završavaju se povratkom u stranu državu.

(5) Turistički pratilac prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog pratioca kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.

(6) Obrazac i način upotrebe legitimacije iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Turistički animator

Član 41

(1) Turistički animator je fizičko lice koje planira i realizuje zabavne, kulturne, sportsko-rekreativne i druge programe kojima organizuje slobodno vrijeme turista.

(2) Poslove iz stava 1 ovog člana, može da obavlja samo turistički animator koji ima legitimaciju turističkog animatora.

(3) Turističkim animatorom smatraju se i strani državljanin koji ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.

Uslovi za sticanje legitimacije

Član 42

(1) Legitimacija turističkog animatora izdaje se fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove:

- posjeduje sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog animatora u skladu sa zakonom;
- ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika, odnosno jezika na kojem pruža usluge turističkog animatora;
- ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice.

(2) Turistički animator dužan je da za pruženu uslugu izda račun korisniku usluge, ukoliko pružanje usluge ne organizuje turistička agencija ili račun ne izda udruženje turističkih animatora čiji je član.

(3) Turistička agencija može da angažuje za turističkog animatora samo lice koje ima legitimaciju turističkog animatora.

Postupak izdavanja legitimacije

Član 43

(1) Legitimacija za turističkog animatora izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se i sljedeći dokazi:

- sertifikat o stečenoj nacionalnoj kvalifikaciji za turističkog animatora u skladu sa zakonom;
- poznavanju jezika na kojem će pružati usluge;
- poznavanju crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju za strano fizičko lice;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(3) Ispunjenost uslova iz člana 42 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo rješenjem.

(4) Legitimaciju za turističkog animatora izdaje Ministarstvo na osnovu rješenja iz stava 3 ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(5) Podaci o izdatim legitimacijama upisuju se u Centralni turistički registar.

(6) Turistički animator prilikom pružanja usluga mora nositi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog animatora kojom se potvrđuje njegovo svojstvo.

(7) Obrazac legitimacije iz stava 1 ovog člana i način njene upotrebe propisuje Ministarstvo.

Turistički zastupnik

Član 44

(1) Turistički zastupnik je turistička agencija koja zastupa domaću ili stranu turističku agenciju u odredištima putovanja.

(2) Turistički zastupnik zastupanje vrši na osnovu zaključenog ugovora.

(3) Turistička agencija dužna je da obavijesti putnika o turističkom zastupniku i njegovim ovlašćenjima.

(4) Turistički zastupnik dužan je da Ministarstvu dostavi ugovor o zastupanju u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora o zastupanju.

(5) Uz ugovor iz stava 2 ovog člana prilaže se i popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

Ovlašćenja turističkog zastupnika

Član 45

Turistički zastupnik:

- 1) štiti interese i prava putnika i turističke agencije kod davaoca usluga;
- 2) daje obavještenja o izvršenju programa putovanja i dodatnih usluga;
- 3) naručuje dodatne usluge u ime turističke agencije koju zastupa u skladu sa ovlašćenjima;
- 4) posreduje u obezbjeđivanju dodatnih usluga za putnike (izleti, kulturne i sportske priredbe); i
- 5) vrši druge poslove od značaja za putnike i turističku agenciju koju zastupa u skladu sa ugovorom.

IV. TURISTIČKE USLUGE NA KUPALIŠTIMA

Kupališta i način pružanja turističkih usluga

Član 46

(1) Uređena kupališta su otvoreni i zatvoreni bazeni i plaže uz obalu mora, jezera i rijeka, koja imaju opremu i sadržaje, kao i prateće objekte.

(2) Turističkim uslugama na kupalištima smatraju se usluge iznajmljivanja plažnog mobilijara (suncobrana, ležaljki), skutera na vodi, sandolina, pedalina, jedrilica, čamaca, dasaka za jedrenja, opreme za skijanje na vodi, ronilačke i ribolovne opreme i obuke skijanja na vodi, ronjenja, jedrenja u skladu sa zakonom.

(3) Turističke usluge na kupalištima mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici na osnovu odobrenja za pružanje turističkih usluga na uređenim kupalištima (u daljem tekstu: odobrenje).

(4) Za usluge iz stava 2 ovog člana izdaje se račun u skladu sa zakonom.

(5) Kupališta na moru, rijekama i jezerima na kojima se pružaju turističke usluge, moraju ispunjavati uslove u pogledu uređenosti i opremljenosti u skladu sa zakonom.

(6) Bliže uslove u pogledu uređenosti i opremljenosti, vrste i uslove korišćenja kupališta iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uslovi za izdavanje odobrenja

Član 47

(1) Odobrenje se izdaje privrednim društvima, drugim pravnim licima i preduzetnicima ako:

- su upisani u CRPS za obavljanje turističkih usluga na kupalištima;
- imaju dokaz o zakupu, odnosno pravu korišćenja kupališta;
- imaju polisu osiguranja za slučaj nezgode na kupalištima.

(2) Odobrenje izdaje nadležni organ lokalne uprave u roku od sedam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(3) Podaci iz odobrenja upisuju se u Centralni turistički registar.

Postupak izdavanja odobrenja

Član 48

(1) Odobrenje se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva.

(2) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži:

- naziv i sjedište, odnosno ime i adresu podnosioca zahtjeva;
- vrstu i mjesto pružanja usluga;
- period pružanja usluga.

(3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnose se sljedeći dokazi:

- ugovor o zakupu, odnosno pravu korišćenja kupališta;
- fotokopija polise osiguranja za slučaj nezgode na kupalištu;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja nadležni organ lokalne uprave.

Zabrane

Član 49

(1) Na plaži uz obalu mora, jezera i rijeka zabranjeno je:

- 1) naplaćivanje ulaza;
- 2) uslovljavanje obaveznog korišćenja plažnog mobilijara;
- 3) izdavanje skutera i drugih plovni objekata na motorni pogon, osim na za to posebno određenim mjestima;
- 4) držanje skutera i drugih plovni objekata na motorni pogon na plaži;
- 5) kretanje plovila na motorni i mehanički pogon u pripadajućem akvatorijumu kupališta;
- 6) prisustvo domaćih životinja i kućnih ljubimaca, osim na za to predviđenim lokacijama;
- 7) kretanje i parkiranje vozila;
- 8) ograničavanje pristupa.

(2) Izuzetno od stava 1 tačka 8 ovog člana, pristup plažama za posebne namjene može se ograničiti u skladu sa posebnim propisom Ministarstva.

V. TURISTIČKE USLUGE U NAUTIČKOM TURIZMU

Pružanje turističkih usluga u nautičkom turizmu

Član 50

(1) Nautički turizam je plovidba i boravak turista-nautičara na plovni objektima, kao i boravak u lukama nautičkog turizma-

marinama i ostalim prihvatnim objektima, radi odmora i rekreacije.

(2) Turističke usluge u nautičkom turizmu su:

- 1) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja;
- 2) usluge snabdijevanja nautičara (vodom, gorivom, namirnicama, rezervnim djelovima, opremom);
- 3) usluge upravljanja plovnim objektima turista nautičara;
- 4) davanje različitih informacija turistima nautičarima;
- 5) prevoz turista u javnom prevozu plovnim objektima registrovanim za obavljanje djelatnosti prevoza putnika;
- 6) druge usluge za potrebe nautičkog turizma u skladu sa zakonom.

(3) Prodaja i rezervacija usluga iz stava 2 ovog člana može se obavljati neposredno na plovnom objektu ili preko turističke agencije.

Podnošenje prijave o početku obavljanja djelatnosti

Član 51

(1) Turističke usluge u nautičkom turizmu može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje je upisano u Centralni turistički registar.

(2) Upis u Centralni turistički registar vrši se na osnovu prijave koja se podnosi nadležnom organu lokalne uprave, najmanje osam dana prije početka pružanja turističkih usluga u nautičkom turizmu.

(3) Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se:

- dokaz o pravu korišćenja luke, dijela luke, operativne obale, dijela morske obale koja služi korišćenju mora za pomorski saobraćaj ili drugog prihvatnog i/ili plovnog objekta u slučaju da pruža usluge iz člana 50 stav 2 tač. 1, 2 i 5 ovog zakona;
- dokaz o pravu obavljanja javnog prevoza u skladu sa posebnim propisom;
- fotokopija polise osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Prijava iz stava 2 ovog člana podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava nadležni organ, a jedan primjerak se vraća podnosiocu prijave sa otiskom prijemnog štambilja koji sadrži datum i broj prijema prijave.

(5) Upis u Centralni turistički registar vrši nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

(6) Po jedan primjerak rješenja iz stava 5 ovog člana dostavlja se turističkoj, odnosno nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.

(7) Turističke usluge iz stava 1 ovog člana mogu se obavljati od dana upisa u Centralni turistički registar.

(8) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

Sadržaj prijave o početku obavljanja djelatnosti

Član 52

Prijava o početku obavljanja djelatnosti nautičkog turizma sadrži:

- 1) naziv organa kojem se podnosi prijava;
- 2) podatke o podnosiocu prijave (naziv i sjedište, matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
- 3) broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
- 4) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
- 5) vrstu usluge;
- 6) mjesto i datum podnošenja prijave, i
- 7) potpis i pečat podnosioca prijave.

Obaveze pružaoca turističkih usluga

Član 53

Pružalac turističkih usluga u nautičkom turizmu dužan je da:

- 1) istakne cijene usluga koje pruža i da usluge pruža po istaknutim cijenama;
- 2) za svaku pruženu uslugu izda račun u skladu sa zakonom;
- 3) na vidnom mjestu istakne podatke o nazivu, sjedištu i radnom vremenu;
- 4) vodi evidenciju turističkog prometa na obrascu, koji dostavlja organu uprave nadležnom za poslove statistike i lokalnoj turističkoj organizaciji u skladu sa zakonom;
- 5) drži u objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

VI. TURISTIČKE USLUGE KOJE UKLJUČUJU SPORTSKO-REKREATIVNE I AVANTURISTIČKE AKTIVNOSTI

Sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti

Član 54

(1) Turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti su: planinarenje, vožnja kajakom, kanuom i drugim sličnim plovilima, ronjenje, jedrenje, jahanje, skakanje padobranom, vožnja žičarom, prolaz kanjonom (canuoning), jedrenje na dasci (windsurfing, kitesurfing), skakanje elastičnim konopom (bungee jumping), vožnja na sajli (zip line), sportski ribolov, vožnja terenskim vozilom van puta (jepping off-road vehicles), speleološke aktivnosti i druge aktivnosti koje pružaju stručno osposobljena lica (vodiči, spasioci, instruktori, treneri i druga lica koja su obučena za pružanje pojedinih usluga), koja imaju domaću ili međunarodnu licencu/sertifikat za pružanje tih usluga izdatu od odgovarajućih asocijacija.

(2) Minimalno-tehničke uslove i način pružanja pojedinih usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Obaveze pružaoca turističkih usluga

Član 55

(1) Turističke usluge iz člana 54 stav 1 ovog zakona, mogu da pružaju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji su upisani u Centralni turistički registar.

(2) Upis u registar iz stava 1 ovog člana, vrši se na osnovu prijave koja se podnosi najmanje osam dana prije početka obavljanja djelatnosti nadležnom organu lokalne uprave.

(3) Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se:

- fotokopija polise osiguranja od odgovornosti za slučaj nezgode;
- broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Upis u registar iz stava 1 ovog člana vrši nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

(5) Pružalac turističkih usluga iz stava 1 ovog člana dužan je da:

- prije započinjanja pružanja usluga, na vidnom mjestu, istakne obavještenje u pisanoj formi i usmeno upozori korisnika usluga o vrstama rizika usluga;

- za pojedine aktivnosti obezbijedi pisanu saglasnost korisnika o prihvatanju rizika na sopstvenu odgovornost;
- zabrani obavljanje avanturističke aktivnosti licima mlađim od 18 godina bez saglasnosti roditelja/staratelja;
- obezbijedi stručno osposobljeno lice sa licencom/sertifikatom za pružanje pojedinih vrsta sportsko-rekreativnih i avanturističkih aktivnosti;

- obezbijedi polisu osiguranja za slučaj nezgode, kojom se osigurava korisnik usluga u skladu sa zakonom.

(6) Po jedan primjerak rješenja iz stava 4 ovog člana dostavlja se nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.

(7) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

VII. TURISTIČKE USLUGE U ZDRAVSTVENOM TURIZMU

Prirodna lječilišta

Član 56

Zdravstveni turizam je pružanje zdravstvenih usluga u prirodnim lječilištima u kojima se organizuje boravak korisnika tih usluga, radi prevencije bolesti, liječenja i rehabilitacije.

Minimalno-tehnički uslovi

Član 57

(1) U prirodnom lječilištu mogu se pružati zdravstvene usluge iz člana 56 ovog zakona ako su ispunjeni uslovi u pogledu:

- 1) kadra;
- 2) objekata i uređaja za korišćenje prirodnog ljekovitog faktora;
- 3) objekata za smještaj i boravak korisnika usluga, a naročito pacijenata sa tjelesnim oštećenjima.

(2) Ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja i izdaje odobrenje za pružanje zdravstvenih usluga u prirodnim lječilištima.

(3) Organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, dužan je da Ministarstvu dostavi popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar, danom izdavanja odobrenja iz stava 2 ovog člana.

(4) Bliže uslove za pružanje usluga iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

VIII. DRUGE TURISTIČKE USLUGE

Usluge iznajmljivanja vozila

Član 58

(1) Uslugama iznajmljivanja vozila (u daljem tekstu: rent-a-car) smatra se iznajmljivanje putničkih vozila bez vozača, na osnovu ugovora o iznajmljivanju vozila.

(2) Za putnička vozila koja se iznajmljuju sa vozačem, vozač mora da ima položen vozački ispit odgovarajuće kategorije i najmanje pet godina radnog iskustva kao vozač u skladu sa zakonom.

(3) Korisnik rent-a-car vozila ne smije iznajmljeno vozilo koristiti za sticanje dobiti (taxi prevoz, vršenje javnog prevoza putnika, učestvovanje u sportskim takmičenjima i drugim slučajevima radi sticanje dobiti).

(4) Iznajmljenim vozilima (rent-a-car) mogu upravljati samo lica navedena u ugovoru iz stava 1 ovog člana.

(5) Ugovor iz stava 1 ovog člana mora se nalaziti u iznajmljenom vozilu za vrijeme njegovog iznajmljivanja.

Subjekti

Član 59

(1) Usluge rent-a-car može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik samo ako ima odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ lokalne uprave prema mjestu obavljanja djelatnosti, privrednom društvu, drugom pravnom licu ili preduzetniku koji:

- je registrovan u CRPS za pružanje rent-a-car usluga;

- ima u svojini ili zakupu poslovnicu;

- ima u svojini ili zakupu-lizingu najmanje pet putničkih vozila za iznajmljivanje registrovana u Crnoj Gori, koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima i zakonom kojim se uređuje prevoz putnika u drumskom saobraćaju;

(3) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga izdaje se u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(4) Subjekti iz stava 1 ovog člana, dužni su da o svim promjenama u obavljanju rent-a-car djelatnosti koje utiču na ispunjenost uslova za izdavanje odobrenja za pružanje rent-a-car usluga, pisanim putem obavijeste nadležni organ lokalne uprave u roku od tri dana od dana nastanka promjena.

(5) Podaci iz odobrenja iz stava 1 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Zahtjev za izdavanje odobrenja

Član 60

(1) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja rent-a-car usluga izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva koji sadrži sljedeće podatke:

- naziv i sjedište, odnosno ime, adresu i matični broj podnosioca zahtjeva;

- naziv i adresu poslovnice za pružanje rent-a-car usluge;

- vrstu, model (marku) i registarske oznake vozila;

- broj saobraćajne dozvole i datum važenja za sva vozila;

- broj i datum izdavanja polise obaveznog osiguranja sa nazivom i sjedištem osiguravajućeg društva.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o:

- svojini ili zakupu poslovnog prostora (poslovnice);

- svojini ili pravu korišćenja vozila koja su predmet iznajmljivanja, koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim je uređena bezbjednost saobraćaja na putevima;

- polisi osiguranja u slučaju nezgode u saobraćaju;

- popunjenom obrascu za upis u Centralni turistički registar; i

(3) Dokaz o upisu u CRPS po službenoj dužnosti pribavlja nadležni organ lokalne uprave.

Poslovnica

Član 61

Lice koje obavlja djelatnosti pružanja rent-a-car usluga, mora imati poslovnicu koja ispunjava uslove iz člana 18 ovog zakona.

Vrste drugih turističkih usluga

Član 62

(1) Druge turističke usluge mogu se pružati i u kongresnom, kulturnom, ruralnom/seoskom, velnes, sportskom, golf turizmu, lovnom, ribolovnom, vjerskom, kao i u drugim oblicima turizma.

(2) Pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovoga člana mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti.

(3) Odobrenje za pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovoga člana izdaje nadležni organ lokalne uprave prema mjestu pružanja usluga, privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja ispunjavaju propisane minimalno-tehničke uslove.

(4) Odobrenje za pružanje turističkih usluga iz stava 1 ovog člana izdaje se u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(5) Minimalno-tehničke uslove za pružanje pojedinih turističkih usluga iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

(6) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

(7) Podaci iz odobrenja iz stava 3 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Iznajmljivanje ostalih prevoznih sredstava/vozila

Član 63

(1) Iznajmljivanje prevoznih sredstava/vozila osim prevoznih sredstava iz člana 58 mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koja imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ lokalne uprave, prema mjestu obavljanja djelatnosti, na osnovu podnjetog zahtjeva.

Zahtjev za izdavanje odobrenje za obavljanje djelatnosti

Član 64

(1) Odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja usluga iznajmljivanja prevoznih sredstava / vozila iz člana 63 ovog zakona izdaje se na osnovu podnjetog zahtjeva koji sadrži podatke: naziv i sjedište i matični broj podnosioca zahtjeva.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o:

- lokaciji za obavljanje djelatnosti određene od strane nadležnog organa lokalne uprave;
- tehničkoj ispravnosti, registraciji sredstava ili drugim zakonom predviđenim dokazom za sredstvo kojim se pružaju usluge;
- obaveznom osiguranju korisnika usluga za slučaj nezgode u saobraćaju; i
- popunjenom obrascu za upis u Centralni turistički registar.

(3) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

IX. UGOSTITELJSKA DJELATNOST

Definicija ugostiteljske djelatnosti

Član 65

(1) Ugostiteljska djelatnost je pružanje usluga smještaja, pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka u i/ili van ugostiteljskog objekta.

(2) Ugostiteljskom djelatnošću smatra se i pripremanje i dostavljanje hrane, pića i napitaka korisnicima na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (catering).

Obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 66

(1) Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici (u daljem tekstu: ugostitelji) koji su registrovani za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti utvrđene ovim zakonom.

(2) Pojedine ugostiteljske usluge pod uslovima propisanim ovim zakonom mogu pružati i fizička lica.

(3) Ugostiteljsku djelatnost mogu obavljati i:

- privredna društva ili druga pravna lica koja upravljaju zaštićenim prirodnim dobrima;
- obrazovne ustanove, učenički i studentski domovi u svojim objektima;
- vjerske i humanitarne organizacije;
- organizacije i udruženja penzionera isključivo za svoje članove;
- planinarski savez i članovi planinarskog saveza za svoje članove i članove međunarodnih udruženja/organizacija planinara u svojim objektima;
- lovačke organizacije za svoje članove i druge lovce u svojim objektima;
- ribolovačka udruženja za svoje članove i druge registrovane ribolovce u svojim objektima;
- udruženja pripadnika nacionalnih manjina za potrebe svojih članova i drugih pripadnika u svojim objektima;
- ustanove koje obavljaju pozorišnu djelatnost za potrebe svojih posjetilaca u svojim objektima;
- ustanove koje obavljaju muzejsku i galerijsku djelatnost za potrebe svojih posjetilaca u svojim objektima;
- amaterske sportske organizacije za svoje potrebe u svojim objektima;
- lokalne turističke organizacije u uređenom dijelu prostora za degustaciju i prodaju domaćih proizvoda individualnih proizvođača u svrhu prezentacije turistima/posjetiocima.

Ugostiteljski objekat

Član 67

(1) Ugostiteljska djelatnost obavlja se u ugostiteljskom objektu.

(2) Ugostiteljska djelatnost može se obavljati i u poslovnom objektu, prostoriji ili na prostoru, gdje se pretežno obavlja druga djelatnost, ako su za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

(3) Ugostiteljska djelatnost može se obavljati i u stambenim objektima koji predstavljaju zasebnu građevinsku cjelinu, kao i u nestambenim djelovima stambenih zgrada koji su u funkciji poslovanja ugostiteljskog objekta pod uslovima propisanim zakonom."

(4) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, pravno/fizičko lice može obavljati ugostiteljsku djelatnost - pružanje ugostiteljskih usluga u

domaćinstvu i seoskom domaćinstvu u skladu sa čl. 100 i 103 ovog zakona.

Privremeni ugostiteljski objekti

Član 68

Ugostiteljska djelatnost može se obavljati u privremenim ugostiteljskim i drugim objektima u skladu sa zakonom.

Vrste ugostiteljskih objekata

Član 69

(1) Prema vrstama ugostiteljskih usluga koje se pružaju u objektu, ugostiteljski objekti mogu biti za:

- smještaj i pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka;
- smještaj;
- pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka;
- catering.

(2) Prema vrsti korisnika ugostiteljskih usluga, ugostiteljski objekti mogu biti:

1) zatvorenog tipa u kojima se ugostiteljske usluge pružaju samo licima zaposlenim u ustanovama, odnosno članovima ili pripadnicima sportskih, omladinskih, humanitarnih ili drugih organizacija ili zaposlenima u privrednim društvima i državnim organima, kao i penzionerima, po netržšnim cijenama (odmaralište, objekat za prehranu);

2) otvorenog tipa u kojima se ugostiteljske usluge pružaju na komercijalnoj osnovi.

(3) Strana privredna društva, pravna lica i preduzetnici mogu obavljati pružanje ugostiteljskih usluga ako su upisana u CRPS kao dio stranog društva i ako ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom.

(4) Ugostiteljski objekti mogu biti klupskog tipa (club) u kojima se ugostiteljske usluge pružaju samo određenoj grupi gostiju - članovima kluba.

(5) Objekti iz stava 4 ovog člana moraju imati uz oznaku za vrstu ugostiteljskog objekta i oznaku "club", koja se koristi i prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju.

(6) Ugostiteljske usluge mogu se pružati na prostoru zaštićenog kulturnog ili prirodnog dobra i njegove zaštićene okoline, u skladu sa uslovima nadležnog organa za zaštitu kulturnih odnosno prirodnih dobara.

(7) Pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka mogu da obavljaju lica iz člana 66 st. 1 i 2 ovog zakona u ugostiteljskim objektima, samo ukoliko ugostiteljski objekti ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.

(8) U ugostiteljskom objektu vrste "restoran" mogu se pružati catering usluge.

(9) U ugostiteljskom objektu mogu se pružati catering usluge na osnovu ugovora na duži period i to za potrebe ishrane zaposlenih, djece u predškolskom, školskom i produženom boravku, za potrebe organizovanih skupova (svadbe, prijemi, banketi, rođendani), kao i za potrebe usluga u vazduhoplovima i na plovnim objektima.

Pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta

Član 70

(1) Jednostavne ugostiteljske usluge ugostitelji mogu pružati i van ugostiteljskog objekta na prostorima koje određuje nadležni organ lokalne uprave.

(2) Usluge iz stava 1 ovog člana su isporuka jela u zaštitnoj ambalaži, bezalkoholnih pića, napitaka i poslastica, koje ispunjavaju uslove u pogledu bezbjednosti hrane, u skladu sa zakonom.

(3) Prostori iz stava 1 ovog člana za pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga moraju da ispunjavaju minimalno-tehničke uslove.

(4) Ispunjenost uslova iz stava 3 ovog člana utvrđuje nadležni organ lokalne uprave.

(5) Minimalno-tehničke uslove iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Ugostiteljske usluge u pokretnom objektu

Član 71

(1) Pojedine ugostiteljske usluge mogu se pružati i u pokretnom i/ili improvizovanom objektu, koji ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove.

(2) Objekat iz stava 1 ovog člana je objekat koji se može premještati sa jednog mjesta na drugo sopstvenim pogonom ili vučom.

(3) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova u pokretnim i/ili improvizovanim objektima utvrđuje nadležni organ lokalne uprave i određuje lokacije na kojima se mogu pružati usluge.

(4) Minimalno-tehničke uslove koje moraju ispunjavati objekti iz stava 1 ovog člana, vrste i način pružanja ugostiteljskih usluga u tim objektima propisuje Ministarstvo.

Vrste ugostiteljskih objekata za smještaj, pripremanje hrane, pića i napitaka

Član 72

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 69 stav 1 ovog zakona razvrstavaju se na:

- 1) primarne ugostiteljske objekte za pružanje usluge smještaja i pripremanja hrane, pića i napitaka:
 - hotel i slični objekti (turističko naselje, motel, pansion, eco lodge i wild beauty resort);
 - integralni (udruženi) hotel;
 - turistički rizort;
 - kamp (sa 16 i više smještajnih jedinica);
- 2) komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i pripremanja hrane, pića i napitaka:
 - soba;
 - turistički apartman;
 - turistički apartmanski blok (deset i više turističkih apartmana u okviru istog građevinskog objekta);
 - kuća i stan;
 - kamp (sa najviše 15 smještajnih jedinica);
 - gostionica, hostel, etno selo, odmaralište, planinarski dom;
 - seosko domaćinstvo;
- 3) ugostiteljski objekti za pružanje usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka:
 - restoran (nacionalni, klasični, specijalizovani i drugi);
 - bar, picerija, konoba, objekti brze hrane;
 - poslastičarnica, pečenjara, pekara;
- 4) catering objekti.

(2) Smještajne jedinice u ugostiteljskim objektima iz stava 1 tačka 1 al. 1 i 4 ovog člana ne mogu se otuđiti.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, smještajne jedinice (posebni djelovi) u ugostiteljskim objektima koji posluju po kondo i mješovitom modelu poslovanja, mogu se otuđiti u skladu sa čl. 95, 96 i 97 ovog zakona.

(4) Vlasnici ugostiteljskog objekta u kojem se nalaze smještajne jedinice iz stava 3 ovog člana, dužni su da obezbijede održavanje i upotrebu smještajnih jedinica svih djelova ugostiteljskog objekta i zemljišta na kojem je objekat izgrađen, radi ispunjavanja uslova za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa odobrenjem i dodijeljenom kategorijom.

(5) Bliže vrste ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana, minimum usluga koje se mogu pružati u njima propisuje Ministarstvo.

Odobrenje i prijava za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 73

(1) Ugostitelj ne može otpočeti obavljanje ugostiteljske djelatnosti, niti mijenjati uslove obavljanja djelatnosti ili proširiti predmet poslovanja bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Ugostitelj kao fizičko lice koji obavlja pojedine ugostiteljske usluge ne može otpočeti sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

(3) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje Ministarstvo za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 al. 3, 6 i 7 (za hostel, etno selo i seosko domaćinstvo) i tačka 3 alineja 1 ovog zakona (za nacionalni restoran).

(4) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje nadležni organ lokalne uprave za ugostiteljske objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 6 (za gostionicu, odmaralište i planinarski dom), tačka 3 alineja 1 (za klasični, specijalizovani i drugi restoran) i al. 2 i 3 i tačka 4 ovog zakona.

(5) Izuzetno od st. 3 i 4 ovog člana nadležni organ može izdati privremeno odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, na period od godinu dana, uz mogućnost produženja odobrenja do završetka postupka legalizacije bespravnog objekta, odnosno završetka postupka pretvaranja stambenog objekta i nestambenih djelova stambene zgrade u poslovni, u skladu sa ovim zakonom.

(5) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona na osnovu podnijete prijave za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(6) Podaci iz odobrenja i rješenja iz st. 3 do 6 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Uslovi za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 74

(1) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje se ugostitelju ako:

- je upisan u CRPS za obavljanje ugostiteljske djelatnosti;
- ima u svojini ili zakupu ugostiteljski objekat i koji ispunjava uslove iz člana 79 ovog zakona;
- ima zaposlenog poslovođu koji ispunjava uslove iz člana 83 ovog zakona.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se na osnovu podnijetog zahtjeva.

(3) Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnose se i:

- dokaz o svojini ili zakupu ugostiteljskog objekta;
- zaključen ugovor o radu i dokaz o završenom četvrtom nivou kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija za poslovođu;
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(4) Dokaz o registraciji u CRPS pribavlja Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.

Sadržaj odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 75

- (1) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti naročito sadrži sljedeće podatke:
- naziv i sjedište, matični broj odnosno ime, adresu i jedinstveni matični broj ugostitelja ili broj putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;
 - vrstu, naziv, kategoriju (ako se utvrđivanje ispunjenosti uslova i kategorizacija obavljaju u istom postupku) i adresu ugostiteljskog objekta;
 - opis usluge (predmet poslovanja);
 - model poslovanja u slučaju obavljanja djelatnosti po kondo ili mješovitom modelu;
 - šifru djelatnosti kojoj pripada vrsta objekta, odnosno vrsta usluge za koju se izdaje odobrenje za obavljanje djelatnosti/usluge u skladu sa zakonom kojim je uređena klasifikacija djelatnosti;
 - ukupan broj i strukturu smještajnih jedinica (za ugostiteljske objekte za smještaj) uključujući broj ležaja;
 - oznaku "club" uz oznaku vrste za ugostiteljske objekte klupskog tipa.
- (2) Ugostitelj kojem je izdato odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti dužan je da za svaku promjenu podataka iz stava 1 ovog člana obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastanka promjene.
- (3) O promjeni podataka iz stava 2 ovog člana Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave donosi rješenje u roku od osam dana od dana dostave obavještenja za svaku nastalu promjenu podataka.
- (4) Promjena podataka iz st. 2 i 3 ovog člana upisuje se u Centralni turistički registar.

Istek roka

Član 76

- (1) Ako Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave ne odluči o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u roku od 20 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, ugostitelj može otpočeti sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti.
- (2) O početku obavljanja djelatnosti u skladu sa stavom 1 ovog člana ugostitelj je dužan da pisanim putem obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave.
- (3) Ako Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave utvrdi da za obavljanje ugostiteljske djelatnosti nijesu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, ugostitelju koji je započeo sa radom zabranice se obavljanje te djelatnosti.

Podnošenje prijave za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 77

- (1) Prijavu za obavljanje ugostiteljske djelatnosti nadležnom organu lokalne uprave podnosi ugostitelj za ugostiteljske objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 i 5 ovog zakona, osam dana prije početka obavljanja djelatnosti.
- (2) Prijava iz stava 1 ovog člana sadrži:
- 1) podatke o podnosiocu prijave (naziv i sjedište, matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
 - 2) broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
 - 3) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
 - 4) vrstu ugostiteljske usluge, traženu kategoriju i strukturu smještajnih kapaciteta sa ukupnim brojem ležaja;
 - 5) mjesto i datum podnošenja prijave, i
 - 6) potpis i pečat podnosioca prijave.
- (3) Uz prijavu iz stava 1 ovog člana podnosi se:
- dokaz o svojini ili zakupu ili pravu korišćenja ugostiteljskog objekta, odnosno zemljišta za kamp;
 - fotokopija lične karte ili putne isprave za stranca ukoliko je podnosilac prijave fizičko lice;
 - izjava o ispunjenosti minimalno-tehničkih uslova u pogledu prostora, opreme i sredstava za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa članom 79 ovog zakona;
 - popunjen obrazac ček-liste za traženu kategoriju;
 - popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.
- (4) Izuzetno od stava 1 ovog člana ukoliko je podnosilac prijave fizičko lice prijava sadrži:
- 1) podatke o podnosiocu prijave (matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);
 - 2) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;
 - 3) vrstu ugostiteljske usluge, kategoriju i strukturu smještajnih kapaciteta sa ukupnim brojem ležaja;
 - 4) mjesto i datum podnošenja prijave, i
 - 5) potpis podnosioca prijave.
- (5) Prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava nadležni organ, a jedan primjerak se vraća podnosiocu prijave sa otiskom prijemnog štambilja koji sadrži broj i datum prijema prijave.
- (6) Dokaz o upisu u CRPS pribavlja nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.
- (7) Kontrolu ispunjenosti minimalno-tehničkih uslova i uslova za kategorizaciju vrše nadležni inspektori u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

Rješenje o upisu u Centralni turistički registar

Član 78

(1) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar donosi nadležni organ lokalne uprave na osnovu prijave iz člana 77 ovog zakona u roku od osam dana od dana podnošenja prijave.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) naziv i sjedište, matični broj odnosno ime, adresu i jedinstveni matični broj podnosioca prijave ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao;

2) mjesto i adresu objekta u kojem se pruža usluga;

3) naziv i vrstu objekta ili ugostiteljske usluge, sa opisom usluge-djelatnosti i šifrom djelatnosti u skladu sa zakonom kojim je uređena klasifikacija djelatnosti;

4) strukturu smještajnih jedinica sa ukupnim brojem ležaja;

5) datum početka obavljanja djelatnosti;

6) broj i datum rješenja.

(3) Upis u Centralni turistički registar nadležni organ lokalne uprave vrši na osnovu rješenja iz stava 1 ovog člana.

(4) Ukoliko dođe do promjene podataka upisanih u Centralni turistički registar, ugostitelj je dužan da o promjeni podataka u pisanoj formi obavijesti nadležni organ u roku od osam dana od dana nastanka promjene.

(5) Po jedan primjerak rješenja iz stava 1 ovog člana dostavlja se turističkoj, odnosno nadležnoj inspekciji i lokalnoj turističkoj organizaciji.

Minimalno-tehnički uslovi za obavljanje ugostiteljske djelatnosti

Član 79

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 stav 1 ovog zakona u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost, moraju da ispunjavaju minimalno-tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme.

(2) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 73 stav 3 ovog zakona utvrđuje Ministarstvo.

(3) Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 73 st. 4 i 5 ovog zakona utvrđuje nadležni organ lokalne uprave.

(4) Pored uslova iz stava 1 ovog člana ugostiteljski objekti za obavljanje ugostiteljske djelatnosti moraju ispunjavati i druge uslove propisane posebnim propisima koji se odnose na bezbjednost hrane, izgradnju objekata, zaštitu na radu, protivpožarnu zaštitu i zaštitu od buke.

(5) Kontrolu ispunjenosti uslova iz stava 4 ovog člana vrše nadležni inspektori.

(6) Minimalno-tehničke uslove iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zaštita od buke od elektroakustičkih i/ili akustičkih uređaja

Član 80

(1) Ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, odnosno upotrebljavaju elektroakustički i akustički uređaji mora da ispunjava uslove za zaštitu od buke:

- da ima zvučnu izolaciju kojom se obezbjeđuje da nivo buke izvan objekta ne prelazi propisanu graničnu vrijednost buke od 65 dB (A) Leq;

- da upotreba elektroakustičkih i/ili akustičkih uređaja ne prouzrokuje buku unutar objekta iznad graničnih vrijednosti buke;

- da na uređaju preko kojeg se emituje muzika ima instaliran limitator jačine zvuka;

- elektroakustički uređaji sa kojih se emituje muzika moraju imati podatke o zvučnoj snazi i moraju biti u skladu sa tehničkim standardima.

(2) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu organizuje izvođenje muzičkog programa uživo korišćenjem elektroakustičke opreme (instrumenata, pojačala i zvučnika), ta oprema mora da ima ugrađene limitatore jačine zvuka u skladu sa ovim zakonom.

(3) Zabranjena je upotreba u ugostiteljskim objektima elektroakustičke opreme sa ugrađenim pojačavačem zvuka koja nije pogodna za ugradnju limitatora jačine zvuka.

(4) Ispunjenost uslova za limitator jačine zvuka u skladu sa ovim zakonom, provjerava pravno lice akreditovano za mjerenje buke i o tome sačinjava izvještaj o ispunjenosti uslova za limitatore u skladu sa ovim zakonom.

(5) Kontrolu i mjerenje nivoa buke u/iz ugostiteljskih objekata (unutar i van objekta) vrši komunalna policija uređajem za mjerenje buke.

(6) Mjerenje nivoa buke na otvorenom iz ugostiteljskih objekata (van objekta) vrši se na udaljenosti ne manjoj od 2 m, odnosno ne većoj od 3 m od najizloženije fasade, pri čemu se izmjerena vrijednost koriguje za +/- 3 dB (A) Leq zbog odbijanja zvuka.

(7) Granične vrijednosti nivoa buke za sve vrste ugostiteljskih objekata, način mjerenja buke unutar i van ugostiteljskih objekata, način upotrebe i uslove koje mora da ispunjava limitator jačine zvuka i limitator jačine zvuka za mrežno napajanje propisuje Ministarstvo.

Vrijeme upotrebe elektroakustičkih i akustičkih uređaja

Član 81

(1) Upotreba elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom i u ugostiteljskim objektima dozvoljena je u periodu od 9:00 do 01:00 časa, pod uslovom da ne prelazi propisane granične vrijednosti nivoa buke.

(2) Akustički uređaji bez upotrebe električnih uređaja za pojačavanje zvuka, mogu se koristiti do 03:00 časa, uz saglasnost

nadležnog organa lokalne uprave.

(3) Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana nadležni organ lokalne uprave može odobriti upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru, u i van ugostiteljskog objekta bez vremenskog ograničenja, ukoliko procijeni da određeni ugostiteljski objekat prema svojim karakteristikama i lokaciji ne može ugroziti propisane granične vrijednosti nivoa buke.

(4) Za održavanje javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti na otvorenom prostoru, koji mogu dovesti do prekoračenja graničnih vrijednosti buke, jedinica lokalne samouprave odlukom određuje ulice, djelove ulica i naselja i druge lokacije namijenjene za te svrhe, kao i vrijeme održavanja.

Uslovi za lica sa invaliditetom

Član 82

(1) Ugostitelj je dužan da u ugostiteljskom objektu obezbijedi pružanje usluga licima sa invaliditetom, primjenjujući princip univerzalnog dizajna u skladu sa zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom.

(2) Ugostiteljski objekti moraju da ispunjavaju uslove za nesmetan pristup, kretanje i boravak lica sa invaliditetom, u skladu sa zakonom.

Poslovođa

Član 83

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 stav 1 ovog zakona moraju imati zaposleno lice, sa punim radnim vremenom, odgovorno za rad ugostiteljskog objekta - poslovođu (direktor, upravnik) koje ima najmanje završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija.

(2) Uslove iz stava 1 ovog člana mora da ispunjava i ugostitelj koji sam vodi poslovanje ugostiteljskog objekta.

Kategorizacija ugostiteljskih objekata

Član 84

(1) Ugostiteljski objekti iz člana 72 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog zakona osim eco lodge, integralnog hotela, turističkog rizorta, stana za iznajmljivanje turistima, hostela, etno sela, katuna, odmarališta, planinarskog doma, bara, picerije, konobe, objekata brze hrane, poslastičarnice, pečenjare, pekare i catering objekta, podliježu kategorizaciji.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana ugostiteljski objekti u sastavu integralnog hotela i turističkog rizorta osim turističke vile podliježu kategorizaciji shodno vrsti pojedinačno u skladu sa ovim zakonom.

(3) Ugostiteljski objekti kategorišu se u zavisnosti od uređenja, opreme i održavanja objekta, vrste i kvaliteta usluga i drugih kriterijuma za kategorizaciju.

(4) Kategorizacija ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana vrši se dodjeljivanjem zvjezdica.

(5) Ugostiteljskom objektu može se dodijeliti najviše pet zvjezdica.

(6) Ugostiteljskim objektima sa tri ili više zvjezdica koji raspolažu sa posebnim sadržajem i opremom može se dodijeliti specijalizacija.

(7) Kategorija ugostiteljskih objekata iz člana 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 al. 3 i 7 (za turistički apartmanski blok i seosko domaćinstvo), tačka 3 alineja 1 ovog zakona (za nacionalni restoran), određuje se rješenjem Ministarstva, na zahtjev ugostitelja.

(8) Zahtjev iz stava 7 ovog člana podnosi se Ministarstvu najkasnije u roku od pet dana od dana dobijanja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(9) Kategorija ugostiteljskih objekata iz člana 72 stav 1 tačka 2 al. 1, 2, 4 (za kuću), 5 i 6 (za gostionicu), tačka 3 alineja 1 ovog zakona (osim za nacionalni restoran) određuje se rješenjem nadležnog organa lokalne uprave, na zahtjev ugostitelja.

(10) Zahtjev iz stava 9 ovog člana podnosi se nadležnom organu lokalne uprave najkasnije u roku od pet dana od dana dobijanja odobrenja, odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar.

(11) Rješenja iz st. 7 i 9 ovog člana donose se u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(12) Rješenje iz st. 7 i 9 ovog člana izdaje se ugostitelju koji ispunjava uslove iz člana 85 ovog zakona na period od tri godine.

(13) Podaci iz rješenja iz st. 7 i 9 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Promjene kategorije i uslovi za kategorizaciju ugostiteljskog objekta

Član 85

(1) Promjena kategorije ugostiteljskog objekta vrši se na način i po postupku propisanom za određivanje kategorije ugostiteljskog objekta.

(2) Ugostiteljski objekat koji prestane da ispunjava propisane uslove za određenu vrstu i kategoriju objekta ne može poslovati sa oznakom te vrste i kategorije ugostiteljskog objekta.

(3) Ispunjenost uslova za donošenje rješenja iz člana 84 st. 7 i 9 ovog zakona utvrđuje komisija koju obrazuje Ministar, odnosno starješina nadležnog organa lokalne uprave.

(4) Komisiju iz stava 3 ovog člana čine predstavnici Ministarstva, odnosno organa lokalne uprave, a kao članovi komisije mogu se angažovati i eksperti za pojedine oblasti.

(5) Ukoliko se inspekcijom nadzorom utvrdi da ugostiteljski objekat ne ispunjava uslove za dodijeljenu kategoriju i specijalizaciju ugostitelj je dužan da u roku od osam dana od dana sačinjavanja zapisnika inspektora, podnese zahtjev za ponovno određivanje kategorije i specijalizacije Ministarstvu odnosno nadležnom organu lokalne uprave.

(6) Blíže uslove za kategorizaciju i specijalizaciju ugostiteljskih objekata (opšte, obavezne i kvalitativne) u pogledu uređenja, opreme i održavanja objekta, nivoa kvaliteta usluga prema vrstama ugostiteljskog objekta i način kategorizacije ugostiteljskih objekata propisuje Ministarstvo.

Postupak rekategorizacije

Član 86

(1) Nakon isteka perioda važenja rješenja iz člana 84 st. 7 i 9 ovog zakona Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave vrši ponovnu kategorizaciju (u daljem tekstu: rekategorizacija) ugostiteljskog objekta na zahtjev ugostitelja.

(2) Za ugostiteljske objekte zaključno sa tri zvjezdice, ugostitelj uz zahtjev za rekategorizaciju podnosi izvještaj o ispunjavanju uslova za određenu kategoriju (samokategorizacija), Ministarstvu odnosno nadležnom organu lokalne uprave, radi izdavanja rješenja o rekategorizaciji ugostiteljskog objekta.

(3) Primjerak rješenja iz stava 2 ovog člana dostavlja se nadležnom inspektor, radi provjere ispunjenosti uslova za kategoriju utvrđenu rješenjem.

(4) Rok za podnošenje zahtjeva za rekategorizaciju je najmanje 15 dana prije isteka perioda važenja rješenja o kategorizaciji objekta.

(5) Rekategorizacija ugostiteljskih objekata vrši se na način propisan za kategorizaciju ugostiteljskih objekata.

(6) Podaci iz rješenja o rekategorizaciji upisuju se u Centralni turistički registar.

Table za označavanje kategorije

Član 87

(1) Kategorije i posebni standardi ugostiteljskih objekata označavaju se tablom.

(2) Kategorije objekata označavaju se odgovarajućim brojem zvjezdica - od jedne do pet zvjezdica.

(3) Ispod zvjezdica ističe se vrsta ugostiteljskog objekta.

(4) Oblik, izgled, način izrade i isticanja table iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Posebni standardi ugostiteljskog objekta

Član 88

(1) Za pojedine ugostiteljske objekte mogu se propisati i posebni standardi za kvalitet, kao i za pojedine vrste usluga (bed & bike standard, wild beauty standard).

(2) Poseban standard na zahtjev ugostitelja, rješenjem određuje Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave zavisno od vrste ugostiteljskog objekta.

(3) Podaci iz rješenja iz stava 2 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

(4) Kontrolu ispunjenosti uslova za posebni standard iz stava 1 ovog člana vrši nadležni inspektor.

(5) Izuzetno od stava 4 ovog člana kontrolu ispunjenosti uslova za posebni standard za kvalitet može da vrši i tajni gost.

(6) Ako ugostiteljski objekat prestane da ispunjava uslove za poseban standard, ukinuće se rješenje o određivanju posebnog standarda.

(7) Vrste ugostiteljskih objekata iz stava 1 ovog člana za koje se može utvrditi poseban standard, vrste posebnih standarda, uslove i elemente koji moraju biti ispunjeni za pojedini standard, način utvrđivanja posebnih standarda, izgled oznake i način označavanja posebnog standarda propisuje Ministarstvo.

Tajni gost

Član 89

(1) Tajni gost je jedno ili više fizičkih lica odnosno pravno lice koje odredi Ministarstvo radi vršenja kontrole ispunjenosti uslova za dodijeljenu kategoriju nivoa četiri i pet zvjezdica, uslova za posebni standard kvaliteta, koje ocjenjuje kvalitet usluge boraveći u ugostiteljskom objektu bez najave najmanje 24 časa.

(2) Tajni gost prije, tokom i nakon boravka u ugostiteljskom objektu, ne smije odati cilj posjete.

(3) Tajni gost nakon boravka u ugostiteljskom objektu, sačinjava zapisnik sa ocjenom i stručnim mišljenjem o ispunjavanju uslova koji dostavlja Ministarstvu.

(4) Ukoliko se na osnovu zapisnika iz stava 3 ovog člana utvrde odstupanja u pogledu nivoa dodijeljene kategorije i standarda kvaliteta, zapisnik se dostavlja nadležnoj inspekciji, radi provjere navoda iz zapisnika i preduzimanja mjera.

Obaveze ugostitelja

Član 90

(1) Ugostitelj je dužan da:

1) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne vrstu, naziv, oznaku i kategoriju ugostiteljskog objekta, u skladu sa odobrenjem za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenjem o upisu u Centralni turistički registar i rješenjem o dodijeljenoj kategoriji;

2) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne obavještenje o radnom vremenu u skladu sa propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave;

3) utvrdi kućni red u ugostiteljskom objektu za smještaj i istakne ga na recepciji, a izvod iz kućnog reda istakne u svim

sobama i apartmanima;

4) utvrdi normative hrane, pića i napitaka koje uslužuje i na zahtjev korisnika usluga, omogućiti uvid u te normative i hranu, piće i napitke uslužuje u količini prema tim normativima;

5) vidno istakne cijene usluga koje se nude, na način dostupan gostima i da usluge pruža po istaknutim cijenama, a za pružanje usluga smještaja u cjenovnicima istakne i iznos boravišne takse i osiguranja;

6) cjenovnike sa težinom/zapreminom hrane, pića i napitaka stavi na raspolaganje gostima u dovoljnom broju primjeraka i jelovnike na zahtjev gosta;

7) izda gostu račun u skladu sa zakonom, za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu, sa oznakom vrste, količine i cijene pruženih usluga, a kod pružanja usluga smještaja, navede u računu i iznos naplaćene boravišne takse i osiguranja;

8) dnevno, tačno, potpuno i ažurno u elektronskoj ili pisanoj formi vodi knjigu gostiju u svim vrstama ugostiteljskih objekata za smještaj na propisan način;

9) vidno istakne obavještenje o načinu podnošenja prigovora na pružene usluge, omogućiti gostu podnošenje pisanog prigovora neposrednom predajom u objektu ili na drugi način i vodi knjigu prigovora u svakom ugostiteljskom objektu;

10) pruža usluge pod istim uslovima svim korisnicima;

11) ispunjava uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane;

12) naplatu izvršene usluge vrši u gotovom novcu, karticom ili putem virmana;

13) pruža usluge na kvalitetan način u skladu sa ugovorom bez multiplikovanja rezervacija, odnosno prebukiranja;

14) drži u ugostiteljskom objektu odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, rješenje o dodjeli kategorije, knjigu gostiju, knjigu prigovora;

15) na ulazu u ugostiteljski objekat vidno istakne tablu sa oznakom kategorije;

16) prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga koristi oznaku vrste i kategorije ugostiteljskog objekta, odnosno standarda, utvrđenu rješenjem nadležnog organa;

17) osigura goste od posljedica nesrećnog slučaja u ugostiteljskim objektima za smještaj;

18) održava prostorije, uređaje i opremu u ispravnom i čistom stanju;

19) obezbijedi uređaje i opremu za odvođenje dima, pare i neprijatnih mirisa, radi sprečavanja njihovog širenja u okolinu u skladu sa zakonom;

20) na uređaju preko kojeg se emituje muzika instalira limitator jačine zvuka kojim se ograničava nivo buke;

21) pružanje ugostiteljskih usluga ne uslovljava i pružanjem drugih usluga;

22) podatke o raspoloživim kapacitetima za smještaj, o broju turista i noćenja dostavlja organu lokalne uprave ili lokalnoj turističkoj organizaciji i organu uprave nadležnom za poslove statistike, najkasnije do desetog u tekućem za prethodni mjesec.

(2) Način vođenja i sadržaj knjige gostiju i knjige prigovora propisuje Ministarstvo.

Zabrana točenja alkoholnih pića

Član 91

(1) Zabranjeno je usluživanje alkoholnih pića, drugih pića i/ili napitaka koji sadrže alkohol u ugostiteljskom objektu licima mlađim od 18 godina.

(2) U ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića, druga pića i/ili napici koji sadrže alkohol, mora na vidnom mjestu biti istaknuta oznaka o zabrani njihovog usluživanja licima mlađim od 18 godina.

Naziv vrste ugostiteljskog objekta

Član 92

(1) Ugostiteljski objekat može imati naziv jedne vrste ugostiteljskog objekta, u zavisnosti od vrste usluga koje se pretežno pružaju u tom objektu.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ugostiteljski objekat može imati naziv dvije vrste ugostiteljskih objekata, ako za svaku vrstu ugostiteljskog objekta ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

(3) Naziv jedne vrste ugostiteljskog objekta može se promijeniti u naziv druge vrste, ako su ispunjeni propisani uslovi za pružanje usluga u toj vrsti ugostiteljskog objekta.

(4) Ugostitelj koji pruža usluge turistima, dužan je da uz naziv vrste objekta, istakne i oznaku kojom se označava da se u tom objektu pružaju usluge turistima.

Period obavljanja djelatnosti

Član 93

(1) Ugostitelji mogu da obavljaju ugostiteljsku djelatnost tokom cijele godine ili sezonski.

(2) Ugostitelji mogu da obavljaju djelatnost i povremeno (za vrijeme manifestacija, sajmovi, prigodnih priredbi), uz odobrenje nadležnog organa lokalne uprave.

(3) Ugostitelji su dužni da utvrde period poslovanja iz st. 1 i 2 ovog člana za svaki ugostiteljski objekat, o čemu su dužni da obavijeste Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave.

(4) O privremenom ili trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti ugostitelj je dužan da Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave koji je izdao odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, obavijesti tri dana prije, a najkasnije danom privremenog ili trajnog prestanka obavljanja ugostiteljske djelatnosti, odnosno ponovnog otpočinjanja obavljanja ugostiteljske djelatnosti.

(5) U slučaju trajnog prestanka obavljanja djelatnosti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave ukinuće odobrenje

za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(6) Podaci o privremenom i trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti upisuju se u Centralni turistički registar.

Izuzeće od primjene

Član 94

(1) Ovaj zakon ne primjenjuje se na pružanje usluga smještaja i prehrane u objektima ustanova socijalne pomoći, zdravlja, vaspitanja i obrazovanja, objektima organizacije Crvenog krsta i drugih sličnih ustanova i pripremanje i usluživanje toplih i hladnih napitaka, bezalkoholnih pića i jednostavnih jela, koje državni organi, privredni subjekti i druga pravna i fizička lica pružaju svojim zaposlenima u sopstvenim prostorijama u toku procesa rada.

(2) Usluge u objektima iz stava 1 ovog člana mogu pružati samo lica zaposlena u tim objektima.

(3) Objekti odnosno prostorije u kojima se pružaju usluge iz stava 1 ovog člana, moraju ispunjavati uslove u pogledu bezbjednosti hrane.

Kondo model poslovanja

Član 95

(1) Kondo model poslovanja može da se obavlja u hotelu kategorije minimum pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu i kategorije minimum četiri zvjezdice u sjevernom i središnjem regionu osim Glavnog grada, i koji je u funkciji 12 mjeseci.

(2) Smještajne jedinice u hotelu iz stava 1 ovog člana predmet su pojedinačne prodaje i moraju biti u komercijalnoj funkciji najmanje deset mjeseci u toku godine.

(3) Pravo svojine može se steći isključivo na neto površini smještajne jedinice sa pripadajućim parking prostorom.

(4) Zajednički djelovi hotela iz stava 1 ovog člana ne mogu biti predmet prodaje.

(5) Jedinice iz stava 2 ovog člana pojedinačno se upisuju u katastar nepokretnosti sa teretom da jedinicom upravlja upravljač u skladu sa ovim zakonom.

(6) Na osnovu ugovora o kupoprodaji jedinica iz stava 2 ovog člana upisuje se zabilježba kupoprodajnog ugovora u skladu sa zakonom.

(7) Upis prava svojine smještajnih jedinica u katastru nepokretnosti vrši se nakon dobijanja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i dodijeljene kategorije hotela.

(8) Jedinice iz stava 2 ovoga člana moraju biti u sastavu ugostiteljskog objekta koji predstavlja jedinstvenu cjelinu u pogledu poslovanja, upravljanja i održavanja i na tržištu se nudi kao jedinstveni turistički proizvod isključivo preko upravljača, odnosno hotelskog operatora koji upravlja hotelom.

(9) Upravljač može ugovorom povjeriti poslove upravljanja hotelom iz stava 1 ovog člana hotelskom operatoru.

(10) Prodajom jedinica iz stava 2 ovog člana ne smije se mijenjati namjena i djelatnost ugostiteljskog objekta - hotela kao poslovnog objekta.

(11) Pored dokaza za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti iz člana 74 ovog zakona za kondo model poslovanja dostavljaju se i zaključeni ugovori iz člana 97 ovog zakona.

Mješoviti model poslovanja

Član 96

(1) Mješoviti model poslovanja može da se obavlja u hotelu kategorije minimum pet zvjezdica kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica u primorskom regionu i Glavnom gradu i kategorije minimum četiri zvjezdice kapaciteta minimum 60 smještajnih jedinica u središnjem i sjevernom regionu osim Glavnog grada, i koji je u funkciji 12 mjeseci.

(2) Smještajne jedinice u hotelu iz stava 1 ovog člana mogu biti predmet pojedinačne prodaje uz mogućnost opcionog izdavanja na dobrovoljnoj osnovi.

(3) Izdavanje jedinica iz stava 2 ovog člana vrši se isključivo preko upravljača odnosno hotelskog operatora koji upravlja hotelom u cjelini.

(4) Pravo svojine na smještajnoj jedinici može se steći isključivo na neto površini jedinice sa pripadajućim parking prostorom.

(5) Zajednički djelovi hotela iz stava 1 ovog člana ne mogu biti predmet prodaje.

(6) Procenat smještajnih jedinica u hotelu iz stava 1 ovog člana namijenjenih prodaji ne može prelaziti 50% ukupnih smještajnih kapaciteta hotela.

(7) Izuzetno od stava 6 ovog člana, u hotelu kategorije minimum pet zvjezdica kapaciteta minimum 240 smještajnih jedinica u primorskom regionu i Glavnom gradu i kategorije minimum četiri zvjezdice kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica u središnjem i sjevernom regionu osim Glavnog grada, procenat smještajnih jedinica namijenjenih prodaji ne može prelaziti 60% ukupnih smještajnih jedinica.

(8) Jedinice iz stava 2 ovog člana pojedinačno se upisuju u katastar nepokretnosti sa teretom da jedinicom upravlja upravljač u skladu sa ovim zakonom.

(9) Na osnovu ugovora o kupoprodaji jedinica iz stava 2 ovog člana upisuje se zabilježba kupoprodajnog ugovora u skladu sa zakonom.

(10) Upis prava svojine smještajnih jedinica u katastru nepokretnosti vrši se nakon dobijanja odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i dodijeljene kategorije hotela.

(11) Jedinice iz stava 2 ovoga člana moraju biti u sastavu ugostiteljskog objekta koji predstavlja jedinstvenu cjelinu u pogledu poslovanja, upravljanja i održavanja.

(12) Upravljač može ugovorom povjeriti poslove upravljanja hotelom iz stava 1 ovog člana hotelskom operatoru.

(13) Prodajom jedinica iz stava 2 ovog člana ne smije se mijenjati namjena i djelatnost ugostiteljskog objekta - hotela kao

poslovnog objekta.

(14) Pored dokaza za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti iz člana 74 ovog zakona za mješoviti model poslovanja dostavljaju se i zaključeni ugovori iz člana 97 ovog zakona.

Upravljanje i održavanje hotela po kondo i mješovitom modelu poslovanja

Član 96a

Upravljanje i održavanje hotela po kondo i mješovitom modelu poslovanja vrši se na osnovu:

- 1) ugovora o kupoprodaji smještajne jedinice;
- 2) ugovora o upravljanju i održavanju;
- 3) ugovora o iznajmljivanju.

Ugovor o kupoprodaji može da sadrži:

1) samo kupoprodaju neto površine smještajne jedinice sa pripadajućim parking prostorom, bez prava kupoprodaje zajedničkih prostorija i komplementarnih sadržaja;

2) kupoprodajnu cijenu;

3) pravo korišćenja nad zajedničkim prostorijama i komplementarnim sadržajima.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana ne može se steći pravo svojine nad zajedničkim prostorijama i komplementarnim sadržajima, osim na smještajnim jedinicama sa pripadajućim parking prostorom.

Način upravljanja, održavanja i iznajmljivanja smještajnih jedinica

Član 97

(1) U hotelima koji posluju po kondo i mješovitom modelu poslovanja upravljanje i održavanje uređuju se ugovorom o upravljanju i održavanju smještajnih jedinica koji se potpisuje istovremeno sa ugovorom o kupoprodaji smještajne jedinice.

(2) Ugovorom o upravljanju i održavanju iz stava 1 ovog člana uređuju se:

1) međusobna prava i obaveze vlasnika smještajne jedinice i upravljača u pogledu:

- projekta izgradnje, opremanja, otvaranja i planova poslovanja;
- roka trajanja operativnog rada, produženja, prestanka i raskida;
- načina rada i upravljanja hotelom;
- odobrenja za rad i kategorije ugostiteljskog objekta;
- naknade za upravljanje, održavanje, korišćenje brenda i druge naknade;
- osiguranja i naknade štete;
- neizvršenja poslova;
- zabrane zaključivanja kupoprodajnih ugovora i korišćenja smještajne jedinice u slučaju gubitka odobrenja za obavljanje djelatnosti ili kategorije;
- prava i obaveza upravljača u odnosu na poslovanje i održavanje funkcionalnosti hotela;
- tekućeg i investicionog održavanja u hotelu;
- odgovornosti za prčinjenu štetu i popravke;
- vrste i oblika garancija i obezbeđenja;
- hotelskog "kućnog reda";
- komunikacije, izvještavanja i informisanja vlasnika i upravljača;
- neispunjavanja ugovornih obaveza i pravne zaštite (stečaj, insolventnost, prinudna uprava ili imenovanje stečajnog upravnika);

2) prava i obaveze vlasnika smještajne jedinice na zajedničkim prostorijama i drugim sadržajima;

3) obaveze upravljača u pogledu funkcionalnosti, upravljanja, održavanja i opremanja radi ispunjavanja uslova za dodijeljenu kategoriju tokom perioda trajanja ugovora, a naročito obaveze pružanja usluga pod istim uslovima svim korisnicima.

(3) Upravljanje hotelom koji posluje po kondo i mješovitom modelu i turističkim rizortom upravljač može povjeriti renomiranom hotelskom operatoru.

(4) Iznajmljivanje smještajnih jedinica u hotelu koji posluje po kondo i mješovitom modelu vrši se na osnovu ugovora o iznajmljivanju koji zaključuje vlasnik smještajne jedinice sa operatorom a koji naročito sadrži:

- trgovačko ime hotela, način korišćenja žiga i intelektualne svojine operatora;
- način korišćenja i izdavanja smještajne jedinice;
- način pružanja usluga međunarodnog marketinga, reklamiranja, promotivnih i drugih usluga od strane operatora;
- obaveze menadžmenta i promocije hotela;
- način vođenja evidencije o ekonomsko-finansijskom poslovanju i informisanju o procentu prosječnog zakupa smještajne jedinice i drugim rezultatima;
- način sačinjavanja godišnjeg, po potrebi i sezonskog izvještaja sa pregledom poslovanja smještajne jedinice;
- način ustupanja i prenos prava i obaveza;
- način uplate poreza, doprinosa, taksii drugih naknada;
- način tekućeg i investicionog održavanja;
- rok trajanja ugovora, produženja i raskida ugovora;
- hotelski kućni red;
- slučajeve neispunjavanja ugovornih obaveza i pravnu zaštitu (stečaj, insolventnost, prinudna uprava ili imenovanje stečajnog

upravnika).

(5) Ugovor o upravljanju i održavanju u hotelima koji posluju po kondo modelu poslovanja pored podataka iz stava 2 ovog člana obavezno sadrži i:

1) pravo vlasnika smještajne jedinice na naknadu određenu na osnovu procenta prosječnog zakupa i prosječne popunjenosti iste vrste smještajnih jedinica koje posluju na nivou čitavog hotela za vrijeme za koje je njegova smještajna jedinica u komercijalnoj funkciji i koja ne može biti niža od 10% tog iznosa;

2) period trajanja ugovora, uz preciziranje perioda od najmanje deset mjeseci tokom kojih je jedinica u komercijalnoj funkciji uz uslov da van komercijalne funkcije može da bude najduže 15 dana u kontinuitetu odnosno deset dana mjesečno;

3) obavezu zaključivanja ugovora između vlasnika smještajne jedinice i upravljača najkasnije do 31. januara za tekuću godinu.

(6) Ugovor o kupoprodaji smještajnih jedinica, ugovor o upravljanju i održavanju i ugovor o iznajmljivanju smještajnih jedinica u hotelima koji posluju po kondo i mješovitom modelu poslovanja zaključen suprotno odredbama ovog zakona ništav je.

Turistički rizort

Član 98

(1) Turistički rizort je vrsta ugostiteljskog objekta koji je sagrađen na zemljištu minimum površine od 5 ha, a maksimalne površine 150 ha i predstavlja funkcionalnu i poslovnu cjelinu.

(2) Turistički rizort mora da ima najmanje jedan hotel kapaciteta minimum 120 smještajnih jedinica kategorije pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu, odnosno kategorije četiri zvjezdice u središnjem i sjevernom regionu minimalnog kapaciteta od 60 smještajnih jedinica i raznovrsnu strukturu sadržaja ponude koju čine: velnes centri, restorani, golf igrališta, marine, sportski tereni, skijašišta i/ili druge sadržaje turističke infrastrukture i suprastrukture, kojim upravlja jedno ili više privrednih društava ili drugih pravnih lica, na tržište se plasira kao cjelovit i jedinstven visokokvalitetan turistički proizvod i mora biti u funkciji 12 mjeseci godišnje.

(3) Objekti za smještaj u turističkom rizortu mogu se graditi fazno, s tim što je u prvoj fazi obavezna izgradnja hotela kao jedinstvene funkcionalno - tehnološke cjeline.

(4) Turistički rizort može da ima turističke vile kojima upravlja isti upravljač koji upravlja turističkim rizortom u cjelini i koje koriste sadržaje turističkog rizorta.

(5) Sadržaji turističkog rizorta određuju se u odnosu na veličinu lokacije i u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom.

(6) Na upravljanje i održavanje turističkog rizorta i iznajmljivanje smještajnih jedinica u okviru turističkog rizorta primjenjuju se odredbe čl. 96, 96a i 97 ovog zakona.

Promjena modela poslovanja

Član 99

Hoteli koji imaju odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti mogu vršiti promjenu poslovanja u kondo ili mješoviti model poslovanja samo u slučaju rekonstrukcije postojećeg hotela kategorije jedne i dvije zvjezdice, radi podizanja kategorije u nivo od najmanje četiri zvjezdice u sjevernom i središnjem regionu osim Glavnog grada, odnosno od najmanje pet zvjezdica u primorskom regionu i Glavnom gradu.

X. UGOSTITELJSKE USLUGE U DOMAĆINSTVU I SEOSKOM DOMAĆINSTVU

Ugostiteljske usluge u domaćinstvu

Član 100

(1) Ugostiteljskim uslugama u domaćinstvu smatraju se usluge:

- smještaja u sobama za iznajmljivanje turistima, turističkim apartmanima, stanovima za iznajmljivanje turistima i kućama za iznajmljivanje turistima, najviše do deset soba, odnosno 20 ležaja, samo za fizička lica;

- organizovanja kampa na svom zemljištu za najviše 15 smještajnih jedinica, odnosno 30 lica istovremeno, samo za fizička lica.

(2) Ugostiteljske usluge u domaćinstvu mogu pružati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici ili fizičko lice (domaće ili strano) koji je vlasnik/suvlasnik smještajnih kapaciteta, odnosno zemljišta iz stava 1 alineja 2 ovog člana, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom (u daljem tekstu: izdavalac).

(3) Izdavalac može gostima kojima pruža usluge smještaja pružati i usluge doručka (bed & breakfast), u periodu od 7,00 - 10,00 časova.

(4) Usluge smještaja u objektima iz stava 1 ovog člana sa više od deset soba i/ili sa više od 20 ležaja odnosno za organizovanje kampa na svom zemljištu sa više od 15 smještajnih jedinica i/ili sa više od 30 lica istovremeno, mogu vršiti ugostitelji.

(5) Ugostiteljski objekti za smještaj u domaćinstvu (soba, turistički apartman, kuća, stan za iznajmljivanje turistima, kamp sa najviše 15 kamp jedinica) moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove i uslove za kategorizaciju iz čl. 79 i 84 ovog zakona.

(6) Ugostiteljske usluge u domaćinstvu iz stava 1 ovog člana mogu se pružati na osnovu rješenja o upisu u Centralni turistički registar u skladu sa čl. 77 i 78 ovog zakona.

Obaveze izdavaoca

Član 101

(1) Izdavalac je dužan da:

- 1) na vidnom mjestu na ulazu u objekat istakne oznaku vrste i kategorije objekta;
- 2) na vidnom mjestu istakne cijene usluga koje nudi i iznos boravišne takse i da usluge pruža u skladu sa istaknutim cijenama;
- 3) izda gostu račun u skladu sa zakonom, sa naznačenom vrstom, količinom i cijenom za svaku pruženu uslugu i iznosom naplaćene boravišne takse i osiguranja;
- 4) vodi dnevno, tačno i ažurno na propisan način, knjigu gostiju i da drži u ugostiteljskom objektu knjigu prigovora na vidnom mjestu;
- 5) podatke o raspoloživim kapacitetima za smještaj, o broju turista i noćenja dostavlja organu lokalne uprave i lokalnoj turističkoj organizaciji i organu uprave nadležnom za poslove statistike, najkasnije do desetog u tekućem za prethodni mjesec;
- 6) osigura gosta od posljedica nesrećnog slučaja;
- 7) drži u objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar.

(2) Prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u propagandnim materijalima, izdavalac je dužan da koristi oznaku vrste i kategoriju objekta u skladu sa ovim zakonom.

Zabrana

Član 102

(1) Izdavalac ili drugo lice ne smiju neposredno ili preko drugih lica koji nijesu registrovani za posredovanje u prodaji usluga smještaja nuditi i prodavati usluge smještaja, niti vrbovati putnike ili turiste izvan objekta u kojem se te usluge pružaju, osim na prostoru, pod uslovima i na način utvrđen propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave.

(2) Pod vrbovanjem iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se: sačekivanje, presrijetanje, uzimanje i nošenje kofera, prtljaga i drugih stvari bez saglasnosti putnika i/ili turiste, nuđenje usluga smještaja putem reklamnih tabli, panoa, informativnog materijala, nametanje svojih ili tuđih usluga smještaja, ponuda cijene i uslova i druge radnje koje narušavaju ugled turističkog mjesta.

Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu

Član 103

(1) Seosko domaćinstvo koje obavlja poljoprivrednu djelatnost i koje se nalazi na ruralnom području može da pruža ugostiteljske usluge.

(2) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu mogu pružati privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje je upisano u registar poljoprivrednih gazdinstava u skladu sa zakonom.

(3) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu su:

- 1) pripremanje i usluživanje toplih i hladnih jela, pića i napitaka iz pretežno sopstvene proizvodnje;
- 2) usluživanje i degustacija vina i drugih alkoholnih i bezalkoholnih pića, kao i domaćih proizvoda iz pretežno sopstvene proizvodnje u uređenom dijelu stambenog ili poslovnog objekta, u zatvorenom, natkrivenom ili na otvorenom prostoru;
- 3) usluge smještaja u sobama za iznajmljivanje turistima, turističkim apartmanima i katunima, odnosno u kampu sa najviše 15 smještajnih jedinica, odnosno 30 lica istovremeno, najviše do deset soba, odnosno 20 ležaja, samo za fizička lica, samo za goste kojima se pružaju usluge ishrane, točenja pića i napitaka (doručak, polupansion ili puni pansion) iz pretežno sopstvene proizvodnje.

(4) Jela, pića i napici koji se uslužuju u seoskom domaćinstvu moraju biti karakteristični za predio u kojem se seosko domaćinstvo nalazi i da ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane.

(5) Ugostiteljski objekti za smještaj u seoskom domaćinstvu moraju ispunjavati minimalno-tehničke uslove i uslove za kategoriju u skladu sa ovim zakonom.

(6) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu iz stava 1 ovog člana mogu se pružati nakon dobijanja rješenja o upisu u Centralni turistički registar u skladu sa čl. 77 i 78 ovog zakona.

(7) Ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu iz stava 3 ovog člana sa više od deset soba i/ili sa više od 20 ležaja, mogu vršiti ugostitelji.

(8) Minimalno-tehničke uslove, uslove za kategoriju i način kategorizacije objekata u kojima se pružaju usluge u seoskom domaćinstvu propisuje Ministarstvo.

Ugostiteljske usluge na plovnom objektu

Član 104

(1) Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik može pružati usluge ishrane, pića i napitaka na plovnom objektu ukoliko posjeduje odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(2) Odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izdaje se licima iz stava 1 ovog člana:

- koji su upisani u CRPS;
- koji imaju dokaz o pravu korišćenja plovnog objekta i zaključen ugovor o korišćenju vodenog prostora u skladu sa zakonom;
- koji imaju zaposlenog poslovođu;
- ukoliko plovni objekat ispunjava minimalno-tehničke uslove.

(3) Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje i izdaje odobrenje nadležni organ lokalne uprave.

(4) Usluge iz stava 1 ovog člana ne smiju se pružati u lukama i pristaništima.

(5) Dokaz o upisu u CRPS pribavlja nadležni organ lokalne uprave po službenoj dužnosti.

- (6) Minimalno-tehničke uslove za plovne objekte propisuje Ministarstvo.
- (7) Podaci iz odobrenja iz stava 2 ovog člana upisuju se u Centralni turistički registar.

Pružanje usluga kampovanja

Član 105

- (1) Kampovanje je privremeni boravak turista u kampovima koji se nalaze na zemljištu koje je za tu namjenu predviđeno prostorno-planskom dokumentacijom odnosno programom privremenih objekata.
- (2) Zabranjeno je pružanje usluga kampovanja i kampovanje izvan zemljišta za kampovanje iz stava 1 ovog člana.
- (3) U kampovima se mogu pružati sljedeće usluge:
 - 1) usluge smještaja na uređenom otvorenom prostoru (kamp mjesto, kamp parcela) uz korišćenje pokretne opreme za kampovanje u posjedu gosta (šatori, kamp prikolice, pokretne kućice - mobilhome) ili u iznajmljenoj pokretnoj opremi za kampovanje;
 - 2) usluge smještaja u građevinskim jedinicama (kućica u kampu, bungalov);
 - 3) usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka;
 - 4) usluge iznajmljivanja pokretne opreme za kampovanje (stolova, stolica, vreća za spavanje, šatora).
- (4) Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici mogu pružiti ugostiteljske usluge u kampovima ako ispunjavaju propisane minimalno-tehničke uslove i ako imaju odobrenje za pružanje usluga kampovanja.
- (5) Odobrenja za pružanje usluga iz stava 4 ovog člana za kampove sa 16 i više smještajnih jedinica izdaje Ministarstvo.
- (6) Rješenje o upisu u Centralni turistički registar za kampove sa najviše 15 smještajnih jedinica, odnosno sa najviše 30 ležaja, izdaje nadležni organ lokalne uprave.
- (7) Rješenje iz stava 6 ovog člana izdaje se za kampove koji ispunjavaju minimalno-tehničke uslove.
- (8) Na zemljištu za koje nije izrađena prostorno-planska dokumentacija Ministarstvo može izdati privremeno odobrenje za pružanje usluga u kampu za obavljanje te djelatnosti na osnovu programa privremenih objekata, na period od godinu dana, uz saglasnost nadležnog organa lokalne uprave, odnosno pravnog lica koje upravlja zaštićenim prirodnim dobrom.
- (9) Privremeno odobrenje iz stava 8 ovog člana može se produžiti do donošenja prostorno-planske dokumentacije kojom se detaljno razrađuje područje na kojem se nalazi kamp na zahtjev lica iz stava 4 ovog člana.
- (10) Za privremeno parkiranje kamp prikolica, pokretnih kućica na motorni pogon ili druge opreme za kampovanje u posjedu gosta mora se obezbijediti najmanje 70% od ukupnog kapaciteta kampa, a preostalih 30% kapaciteta kampa može biti obezbijeđeno za smještaj gostiju u građevinskim jedinicama ili postavljenoj kamp opremi (kamp prikolice, pokretne kućice - mobilhome).
- (11) Kamp prikolice, pokretne kućice iz stava 10 ovog člana moraju da ispunjavaju uslove tehničke ispravnosti.
- (12) Minimalno-tehničke uslove i uslove za kategorizaciju kampova propisuje Ministarstvo.

XI. CENTRALNI TURISTIČKI REGISTAR, EVIDENCIJE I PLANIRANJE RAZVOJA TURIZMA

Upis u Centralni turistički registar

Član 106

- (1) U Centralni turistički registar upisuju se podaci iz:
 - odobrenja za obavljanje turističke djelatnosti koje izdaje Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave;
 - odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave;
 - rješenja o upisu u Centralni turistički registar koja izdaje nadležni organ lokalne uprave;
 - obrazaca za upis u Centralni turistički registar.
- (2) Centralni turistički registar vodi Ministarstvo u elektronskoj formi.
- (3) Podaci iz Centralnog turističkog registra su javni.
- (4) Ministarstvo i nadležni organi lokalne uprave dužni su da elektronskim putem unose podatke u Centralni turistički registar iz popunjenih obrazaca koji se dostavljaju uz zahtjev za dobijanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti ili za upis u Centralni turistički registar.
- (5) Ministarstvo i nadležni organ lokalne uprave dužni su da podatke iz stava 1 ovog člana upisuju u Centralni turistički registar najkasnije danom izdavanja odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar.
- (6) Ukoliko dođe do promjene podataka upisanih u Centralni turistički registar, privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju turističku i ugostiteljsku djelatnost, dužna su da o promjeni podataka u pisanoj formi obavijeste nadležni organ, u roku od osam dana od dana nastanka promjene.
- (7) Bliži sadržaj i način vođenja Centralnog turističkog registra i obrazac za upis u Centralni turistički registar u zavisnosti od vrste djelatnosti i usluga propisuje Ministarstvo.

Jedinstvena evidencija turističkog prometa

Član 107

- (1) Jedinstvena evidencija turističkog prometa je evidencija koju vode ugostitelji koji pružaju usluge smještaja o: broju turista i njihovoj strukturi i broju ostvarenih noćenja u objektima za pružanje usluga smještaja i plovnim objektima nautičkog turizma.
- (2) U jedinstvenu evidenciju turističkog prometa mogu se unositi i podaci iz drugih evidencija koje vode drugi organe državne

uprave.

- (3) Podaci iz jedinstvene evidencije turističkog prometa mogu se koristiti u statističke svrhe i radi praćenja turističkog prometa.
(3) Način vođenja, sadržaj i upotrebu jedinstvene evidencije turističkog prometa propisuje Vlada.

Turistička signalizacija

Član 108

Turističkom signalizacijom obilježavaju se turistička odredišta/objekti, sadržaji i atrakcije turističke ponude.

Elektronska razmjena podataka

Član 109

Razmjena podataka koji su od značaja za turizam i ugostiteljstvo između nadležnih državnih organa, organa lokalne uprave i lokalne samouprave, turističkih organizacija i pružalaca turističkih i ugostiteljskih usluga vrši se elektronskim putem.

Strategija razvoja turizma

Član 110

- (1) Razvoj turizma planira se Strategijom razvoja turizma.
(2) Strategiju razvoja turizma donosi Vlada na period od deset godina.
(3) Strategija iz stava 2 ovog člana sadrži:
- analizu postojećeg stanja i dostignutog stepena razvoja turizma;
 - uporednu analizu turizma konkurentskih zemalja;
 - prednosti i nedostatke turizma Crne Gore;
 - ciljeve razvoja turizma;
 - viziju razvoja turizma;
 - izbor prioriteta turističkih proizvoda;
 - predlog politike razvoja turizma;
 - akcioni plan za sprovođenje Strategije.
- (4) Realizaciju Strategije razvoja turizma prati Ministarstvo i podnosi izvještaj o sprovođenju Strategije Vladi svake treće godine.

XII. PODSTICANJE RAZVOJA TURIZMA I TURISTIČKE RAZVOJNE ZONE

Program podsticajnih mjera

Član 111

- (1) Radi obezbjeđivanja visokokvalitetnog turizma u skladu sa strateškim dokumentima donosi se Program podsticajnih mjera za:
- podsticanje izgradnje turističke infrastrukture, turističke suprastrukture, sportsko-rekreativnih i drugih pratećih sadržaja značajnih za unaprjeđenje kvaliteta turističke ponude;
 - unaprjeđenje postojećeg turističkog proizvoda i intenziviranje njegovog korišćenja;
 - unaprjeđenje znanja i vještina u turizmu;
 - podsticanje turističkog prometa;
 - efikasniju promociju turističke destinacije.
- (2) Program iz stava 1 ovog člana na predlog Ministarstva donosi Vlada.
(3) Sredstva za finansiranje podsticajnih mjera iz stava 1 ovog člana, obezbjeđuju se iz sredstava opredijeljenih Budžetom Crne Gore.
(4) Program podsticajnih mjera u oblasti turizma, može donijeti i organ jedinice lokalne samouprave iz sredstava opredijeljenih Budžetom jedinice lokalne samouprave.
(5) Program iz st. 2 i 4 ovog člana sadrži:
- mjere koje će se sprovoditi;
 - korisnike sredstava;
 - uslove za dodjelu sredstava;
 - iznos sredstava;
 - kriterijume i postupak za dodjelu sredstava.
- (6) Sredstva za podsticajne mjere iz stava 1 ovog člana dodjeljuju se putem javnog oglasa koji sprovodi Ministarstvo, Nacionalna turistička organizacija Crne Gore odnosno jedinica lokalne samouprave.
(7) Bliže uslove i način dodjele i korišćenja sredstava iz st. 1, 2, 4 i 6 ovog člana propisuje Vlada odnosno jedinice lokalne samouprave.

Korisnici podsticajnih mjera

Član 112

Korisnici podsticajnih mjera mogu biti:

- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju turističku i ugostiteljsku djelatnost;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja obavljaju djelatnost povezanu sa turizmom i ugostiteljstvom.

Turističke razvojne zone

Član 113

- (1) Radi unapređenja turističke ponude i razvoja turizma određuju se turističke razvojne zone (u daljem tekstu: zona).
- (2) Zona se određuje na prostoru minimalne veličine 1 ha u sjevernom i središnjem regionu, osim Glavnog grada, radi unapređenja turističke ponude i razvoja turizma u cijlu ravnomjernog regionalnog razvoja.
- (3) Zona se određuje na zemljištu koje je u državnoj svojini na osnovu elaborata o opravdanosti za investicione projekte sa minimalnim iznosom od 3.000.000 eura i sa najmanje 50 smještajnih jedinica, minimalne kategorije od četiri zvjezdice.
- (4) Zemljište iz stava 3 ovog člana izdaje se u dugoročni zakup u skladu sa zakonom.
- (5) Zonu određuje Vlada, na predlog Ministarstva.
- (6) Zona predstavlja funkcionalnu cjelinu sa turističkom infrastrukturom i suprastrukturom kojom upravlja privredno društvo ili drugo pravno lice određeno elaboratom iz stava 3 ovog člana.
- (7) Privredno društvo i drugo pravno lice podnosi inicijativu za investicioni projekat za izgradnju ugostiteljskih objekata uz elaborat iz stava 3 ovog člana Ministarstvu.
- (8) Ministarstvo imenuje komisiju koja cijeni ispunjenost uslova za određivanje zona i priprema predlog za Vladu, u skladu sa zakonom.
- (9) Kriterijume za određivanje zona, sadržaj elaborata opravdanosti i inicijative za investicioni projekat propisuje Ministarstvo.

Državni podsticaji

Član 114

Privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja turističku i/ili ugostiteljsku djelatnost u turističkoj zoni može ostvariti pravo na podsticaje u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna pomoć.

Zaključivanje ugovora

Član 115

- (1) Podsticaji i druge olakšice u skladu sa ovim zakonom uređuju se ugovorom.
- (2) Odluku o dodjeli podsticaja iz člana 114 ovog zakona donosi Vlada.
- (3) Sadržaj odluke iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Obaveze korisnika podsticaja

Član 116

- (1) Korisnik podsticaja iz člana 112 ovog zakona dužan je da najmanje jednom godišnje, do 1. marta tekuće za prethodnu godinu, dostavlja Ministarstvu izvještaj nezavisnog revizora o realizaciji projekta za koji mu je dodijeljen podsticaj.
- (2) U slučaju da se realizacija projekta ne odvija prema utvrđenoj dinamici, odnosno u rokovima određenim prilikom dodjele podsticajnih sredstava, korisnik je dužan da izvrši povraćaj podsticajnih sredstava u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja izvještaja iz stava 1 ovog člana.
- (3) Izvještaj o realizaciji podsticajnih mjera iz čl. 111 do 115 ovog zakona Ministarstvo godišnje dostavlja Vladi.
- (4) Evidenciju o dodijeljenim podsticajima vodi Ministarstvo.

Prioritetni turistički lokalitet

Član 117

Turistički lokalitet koji zbog svojih izuzetnih prirodnih, kulturnih, istorijskih, ambijentalnih, prostornih, geografskih i drugih vrijednosti ima strateški značaj za razvoj turizma određenog područja Vlada utvrđuje kao prioritetni turistički lokalitet, na predlog Ministarstva.

XIII. NADZOR

Vršenje nadzora

Član 118

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, kao i drugih propisa kojima se uređuje turistička i ugostiteljska djelatnost vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijски nadzor nad primjenom ovog zakona vrši nadležni organ uprave za inspekcijske poslove preko turističkih inspektora, ako zakonom nije određeno da pojedine poslove inspekcijskog nadzora obavljaju drugi organi državne uprave, odnosno lokalne uprave u skladu sa zakonom.

(3) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrše i jedinice lokalne samouprave preko ovlaštenih inspektora (komunalna inspekcija, lokalna turistička inspekcija, inspekcija za kontrolu lokalnih javnih prihoda i dr.) u dijelu kojim se uređuje oblast turizma i ugostiteljstva u skladu sa zakonom.

(4) Komunalni nadzor i obezbjeđivanje komunalnog reda, u skladu sa ovim zakonom, vrši komunalna policija.

Nadležnost za rješavanje po žalbi

Član 119

(1) Protiv rješenja turističkog inspektora može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

(2) Protiv rješenja ovlaštenog inspektora organa jedinice lokalne samouprave može se izjaviti žalba Glavnom administratoru u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

(3) Na rješenje Ministarstva kao drugostepenog organa može se pokrenuti upravni spor.

Turistička inspekcija

Član 120

Poslove inspekcijskog nadzora iz člana 118 stav 2 ovog zakona neposrednom kontrolom vrši turistička inspekcija, ako zakonom nije određeno da pojedine poslove inspekcijskog nadzora obavljaju drugi organi državne odnosno lokalne uprave.

Ovlašćenja, upravne mjere i radnje turističkog inspektora, inspektora nadležnog organa lokalne uprave i komunalnog policajca

Član 121

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor ima ovlašćenje da provjerava / kontrolise ispunjenost propisanih uslova za obavljanje:

1) turističke djelatnosti:

- turističke agencije (čl. 9-33);
- turističkog vodiča (čl. 34-39);
- turističkog pratioca (član 40);
- turističkog animatora (čl. 41-43);
- turističkog zastupnika (čl. 44-45);
- turističke usluge na kupalištima (čl. 46-49);
- turističke usluge u nautičkom turizmu (čl. 50-53);

2) ugostiteljske djelatnosti:

- odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti za objekte iz čl. 72 stav 1 tačka 1, tačka 2 al. 3 i 6, tačka 3 al. 1, 2 i 3;
- minimalno-tehničke uslove za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (čl. 79);
- uslove za kategorizaciju ugostiteljskih objekata za koje rješenje o dodjeli kategorije izdaje Ministarstvo (čl. 84-87);
- uslove za posebne standarde ugostiteljskog objekta za koje rješenje izdaje Ministarstvo (član 88);
- obaveze ugostitelja (član 90 stav 1 osim tač. 2, 19 i 20);
- zabranu točenja alkoholnih pića licima mlađim od 18 godina u ugostiteljskim objektima za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 91);
- ugostiteljske usluge na plovnom objektu (član 104);
- usluge kampovanja u kampovima sa 16 i više kamp jedinica (član 105 st. 4 i 5);

3) turistička i ugostiteljska djelatnost:

- oglašavanje i reklamiranje za turističku i ugostiteljsku djelatnost i usluge za koje licencu odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 8);
- pružanje usluga u privremenim ugostiteljskim i drugim objektima na javnim površinama i na drugom prostoru za koje licencu odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 68);
- usluge za lica sa invaliditetom za turističke/ugostiteljske objekte za koje licencu odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti izdaje Ministarstvo (član 82).

(2) U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor nadležnog organa lokalne uprave ima ovlašćenje da provjerava ispunjenost propisanih uslova za obavljanje:

1) turističke djelatnosti:

- turističke usluge koje uključuju sportsko - rekreativne i avanturističke aktivnosti (čl. 54-55);
- usluge iznajmljivanja vozila (čl. 58-64);

2) ugostiteljske djelatnosti:

- pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta (član 70);
- pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu (član 71);
- odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 5 i tačka 4, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar za objekte iz člana 72 stav 1 tačka 2 alineja 1, 2 i 4;
- zaštite od buke (čl. 80-81);
- uslove za kategorizaciju ugostiteljskih objekata za koje rješenje o dodjeli kategorije izdaje nadležni organ lokalne uprave (čl. 84-87);
- uslove za posebne standarde ugostiteljskih objekata za koje rješenje izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 88);

- obaveze ugostitelja (član 90 stav 1 tač. 2, 19 i 20);
- zabranu točenja alkoholnih pića licima mlađim od 18 godina u ugostiteljskim objektima za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 91);
- ugostiteljske usluge u domaćinstvu (čl. 100-102);
- ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu (član 103);
- usluge kampovanja u kampovima sa najviše 15 kamp jedinica i van prostora određenog za kampovanje (član 105 st. 1, 2, 4 i 6);

3) turistička i ugostiteljska djelatnost:

- oglašavanje i reklamiranje turističke i ugostiteljske djelatnosti i usluga za koje odobrenje za obavljanje ovih vrsta djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 8);
- pružanje usluga u privremenim ugostiteljskim i drugim objektima na javnim površinama i na drugom prostoru za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 68);
- usluge za lica sa invaliditetom za objekte za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave (član 82).

(3) Poslove iz stava 2 ovog člana jedinica lokalne samouprave obavlja kao prenešeni posao.

(4) Turistički inspektor, pored ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, posebno je ovlašćen da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

1) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja turističku i ugostiteljsku djelatnost definisanu ovim zakonom, a ne posjeduje odobrenje za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, osim za pružanje ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta i za pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu, ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar;

2) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja turističku djelatnost bez licence ili prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je izdata licenca;

3) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u vrsti i kategoriji koje su određene u skladu sa ovim zakonom, ako vrsta i uređenje, oprema ili usluge u objektu odstupaju od propisanih standarda za tu vrstu i kategoriju, a ugostitelj u propisanom roku nije podnio zahtjev/prijavu za razvrstavanje u novu vrstu i kategoriju, odnosno nije podnio zahtjev u propisanom roku za rekategorizaciju;

4) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu ako se turističkom inspektoru ne omogući vršenje poslova nadzora;

5) zabrani rad korisniku uređenog i opremljenog kupališta, ukoliko kupalište nije uređeno i opremljeno neophodnim uređajima i opremom u skladu sa propisima i ukoliko ne postoji dokaz o ispunjenosti ovih uslova izdat od nadležnog organa, odnosno ne posjeduje odobrenje za pružanje turističkih usluga na kupalištima;

6) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića i/ili napici koji sadrže alkohol licima mlađim od 18 godina do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale nepravilnosti, a u povratu u trajanju od 15 dana;

6a) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga na plovnom objektu bez posjedovanja odobrenja za obavljanje djelatnosti;

7) može oduzeti predmet/predmete, sredstva za rad i uređaje u slučaju obavljanja djelatnosti bez odobrenja za obavljanje djelatnosti odnosno bez podnešene prijave za upis u Centralni turistički registar ili u slučaju kada su namijenjeni ili upotrijebljeni za učinjeni prekršaj, odnosno robu za koju nije izvršena evidencija u ugostiteljskom objektu.

(5) Za utvrđene nepravilnosti iz stava 4 ovog člana turistički inspektor donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

(6) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora turistički inspektor utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen dužan je da donese rješenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u objektu i/ili prostoru i odredi rok za njihovo otklanjanje.

(7) Turistički inspektor dužan je da donese rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti i pružanja usluga u objektu, odnosno rada u objektu i/ili prostoru, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.

(8) Izuzetno od stava 5 ovog člana, turistički inspektor donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti na licu mjesta, pečaćenjem objekta, prostora ili uređaja i opreme u prostoru na kojem se obavlja djelatnost, do otklanjanja nepravilnosti, ako utvrdi nepravilnosti koje se odnose na neposjedovanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti koje izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u skladu sa ovlašćenjima iz ovog zakona.

(9) Izuzetno od stava 8 ovog člana za hotele koji posluju po kondo i mješovitom modelu u slučaju da nemaju odnosno ne obavljaju poslovanje u skladu sa odobrenjem za obavljanje djelatnosti i/ili dodijeljenom kategorijom turistički inspektor donosi rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti na licu mjesta pečaćenjem objekta do otklanjanja nepravilnosti.

(10) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu koji je zapečaćen nalaze lako kvarljive namirnice i dr., ugostitelj je dužan pisanim putem, u roku od 24 časa od pečaćenja ugostiteljskog objekta, podnijeti zahtjev turističkom inspektoru za otvaranje ugostiteljskog objekta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice i dr., nakon čega će se ugostiteljski objekat ponovo zapečaćiti.

(11) Ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave posebno je ovlašćen da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

1) zabrani rad privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku odnosno fizičkom licu koji obavlja ugostiteljsku djelatnost definisanu ovim zakonom, a ne posjeduje rješenje o upisu u Centralni turistički registar;

2) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u vrsti i kategoriji koje su određene u skladu sa ovim zakonom, ako vrsta i uređenje, oprema ili usluge u objektu odstupaju od propisanih standarda za tu vrstu i kategoriju, a ugostitelj u propisanom roku nije podnio zahtjev/prijavu za razvrstavanje u novu vrstu i kategoriju, odnosno nije podnio zahtjev u propisanom roku za rekategorizaciju;

3) zabrani obavljanje djelatnosti privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku i fizičkom licu ako se inspektoru ne omogući vršenje poslova nadzora;

4) može oduzeti predmet/predmete, sredstva za rad i uređaje u slučaju obavljanja djelatnosti bez odobrenja za obavljanje djelatnosti odnosno bez podnešene prijave za upis u Centralni turistički registar ili u slučaju kada su namijenjeni ili upotrijebljeni za

učinjenu prekršaj, odnosno robu za koju nije izvršena evidencija u ugostiteljskom objektu;

4a) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića i/ili napici koji sadrže alkohol licima mlađim od 18 godina do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale nepravilnosti, a u povratu u trajanju od 15 dana;

5) naredi ispunjavanje propisanih uslova u pogledu zaštite od buke u svim vrstama turističkih i ugostiteljskih objekata;

6) zabrani upotrebu prostorije i/ili prostora ako nijesu ispunjeni uslovi zaštite od buke, dok ti uslovi ne budu ispunjeni;

7) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja dok ne budu preduzete mjere za ispunjavanje uslova za zaštitu od buke, odnosno dok se ne instalira limitator jačine zvuka;

8) zabrani obavljanje djelatnosti i ostalih aktivnosti koje zbog buke ometaju odmor i noćni mir, ako to nije moguće postići mjerom iz prethodne tačke ovog člana;

9) naredi upotrebu muzičkog uređaja u granicama propisanog nivoa graničnih vrijednosti buke;

10) zabrani emitovanje muzike ili izvođenje muzičkog programa uživo ukoliko su prekoračene propisane granične vrijednosti buke u i van ugostiteljskog objekta;

11) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru kod održavanja javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti koje dovode do prekoračenja graničnih vrijednosti buke suprotno odluci jedinice lokalne samouprave o lokaciji i vremenu održavanja;

12) pečačenjem zabrani: upotrebu muzičkih uređaja koji nijesu u skladu sa tehničkim standardima ili nemaju podatke o zvučnoj snazi, upotrebu preglasnih uređaja dok se ne preduzmu mjere zaštite od buke, kao i obavljanje djelatnosti ukoliko vlasnik objekta ili pružalac ugostiteljskih usluga nema izvještaj akreditovane institucije za mjerenje buke kojim se utvrđuje da su provedene mjere zaštite od buke;

13) zabrani upotrebu elektroakustičkih i akustičkih uređaja na otvorenom prostoru kod održavanja javnih skupova, zabavnih i sportskih priredbi i drugih aktivnosti koje dovode do prekoračenja graničnih vrijednosti buke suprotno odluci jedinice lokalne samouprave o lokaciji i vremenu održavanja;

14) zabrani obavljanje ugostiteljske djelatnosti u privremenom ugostiteljskom objektu koji je postavljen na javnim površinama i na drugom prostoru suprotno odredbama ovog zakona;

15) zabrani pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga van ugostiteljskog objekta koji posluju suprotno odredbama ovog zakona (terase, bašte i dr.);

16) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u pokretnom i/ili improvizovanom ugostiteljskom objektu suprotno odredbama ovog zakona;

17) zabrani pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu (smještaj u sobama, turističkim apartmanima, kućama i stanovima za iznajmljivanje turistima sa najviše 10 soba odnosno 20 ležaja i kampovima sa najviše 15 kamp jedinica odnosno 30 lica istovremeno) koje se vrše suprotno ovom zakonu,

18) - **brisana** -

19) zabrani nuđenje i prodavanje usluga prevoza, smještaja i drugih turističkih i ugostiteljskih usluga suprotno ovom zakonu;

20) izda prekršajni nalog;

21) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;

(12) Za utvrđene nepravilnosti iz stava 11 ovog člana ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave donosi rješenje o zabrani obavljanja turističke/ugostiteljske djelatnosti do otklanjanja nepravilnosti koje su prouzrokovale zabranu.

(13) Ako u vršenju inspekcijskog nadzora ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave utvrdi da propis nije primijenjen ili je nepravilno primijenjen dužan je da donese rješenje kojim nalaže otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u objektu i/ili prostoru i odredi rok za njihovo otklanjanje.

(14) Ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave dužan je da donese rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti i pružanja usluga u objektu i/ili prostoru, odnosno rada u objektu, ako se utvrđene nepravilnosti u ostavljenom roku ne otklone.

(15) Izuzetno od stava 12 ovog člana ovlašćeni inspektor nadležnog organa lokalne uprave donosi rješenje o zabrani obavljanja turističke/ugostiteljske djelatnosti na licu mjesta, pečačenjem objekta, prostora ili uređaja i opreme u prostoru na kojem se obavlja djelatnost, do otklanjanja nepravilnosti, ako utvrdi nepravilnosti koje se odnose na neposjedovanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti van ugostiteljskog objekta i u pokretnim i/ili improvizovanim ugostiteljskom objektu, ili na neposjedovanje rješenja o upisu u Centralni turistički registar koje izdaje nadležni organ lokalne uprave.

(16) Ukoliko se u ugostiteljskom objektu koji je zapečaćen nalaze lako kvarljive namirnice i dr., ugostitelj je dužan pisanim putem, u roku od 24 časa od pečačenja ugostiteljskog objekta, podnijeti zahtjev ovlašćenom inspektoru organa lokalne uprave za otvaranje ugostiteljskog objekta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice, nakon čega će se ugostiteljski objekat ponovo zapečaćiti.

(17) Komunalni policajac je, pored ovlašćenja propisanih zakonom kojim se uređuju poslovi i ovlašćenja komunalne policije, u skladu sa ovim zakonom, posebno ovlašćen i da:

1) izvrši mjerenja nivoa buke u i van ugostiteljskih objekata za koje odobrenje za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti izdaje Ministarstvo ili organ lokalne uprave, odnosno za koje rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave, kao i na otvorenim prostorima shodno odluci jedinice lokalne samouprave;

2) sačinjava zapisnik o utvrđenom činjeničnom stanju, službenu zabilješku, izdaje prekršajne naloge i podnosi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti nivoa buke, u skladu sa zakonom;

3) kontroliše radno vrijeme obavljanja ugostiteljske djelatnosti u skladu sa zakonom.

Više naplaćeni iznos

Član 122

(1) Ako turistički inspektor odnosno inspektor nadležnog organa lokalne uprave, u sprovođenju inspekcijskog nadzora, utvrdi da je kupcu ugostiteljske, odnosno turističke usluge zaračunata ili naplaćena viša cijena od utvrđene, a prodavac usluge odbije da vrati više naplaćeni iznos, rješenjem će narediti prodavcu usluge da vrati više naplaćeni iznos oštećenom kupcu usluge i, bez odlaganja, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

(2) Ako kupac usluge iz stava 1 ovog člana nije poznat, turistički inspektor će u zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka predložiti da se više naplaćeni iznos oduzme kao protivpravno stečena imovinska korist.

Legitimacija i značka turističkog inspektora

Član 123

(1) Pri obavljanju inspeksijskog nadzora turistički inspektor mora imati legitimaciju i značku turističkog inspektora kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja.

(2) Oblik značke turističkog inspektora, način njenog izdavanja i upotrebe propisuje Ministarstvo.

XIV. KAZNENE ODREDBE

Član 124

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) oglašavanje i/ili reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti za turističke i/ili ugostiteljske objekte vrši suprotno članu 8 ovog zakona;

2) pruža usluge organizovanja putovanja ili posredovanja u prodaji i realizovanju usluga putovanja i boravka turista bez licence za obavljanje te djelatnosti (član 9 stav 1);

3) za poslove iz člana 9 stav 1 ovog zakona nema poslovnicu (član 9 stav 2);

4) postupa suprotno članu 13 stav 1 ovog zakona;

5) organizuje turističke paket - aranžmane ili posreduje u obezbjeđivanju smještaja, hrane i/ili pića a smještaj, hranu i/ili piće ne obezbijedi u ugostiteljskom objektu koji ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane ovim zakonom (član 14);

6) poslovnicu ili ekspozitura turističke agencije ne ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu opreme i uređenja prostora (član 18 stav 1);

7) organizuje turističke paket - aranžmane ili izlete na nekomercijalnoj osnovi za lica koja nisu njihovi članovi odnosno korisnici (član 25 stav 1);

8) promociju i predstavljanje turističkih paket - aranžmana ili izleta iz člana 25 stav 1 ovog zakona ne vrši internim sredstvima informisanja (član 25 stav 2);

9) koriste usluge prevoznika i prevozna sredstva u kojima korisnici turističke usluge i prtljag nijesu osigurani (član 25 stav 3);

10) najkasnije pet radnih dana prije početka putovanja ne prijave putovanje i ne dostave program putovanja sa spiskom putnika organu uprave nadležnom za inspeksijske poslove (član 25 stav 4);

11) organizuje turistički paket-aranžman ili izlet za 15 ili više putnika a za to putovanje ne angažuje najmanje jednog turističkog pratioca (član 26);

12) organizuje turistički-paket aranžman, izlet ili pruža uslugu prevoza putnika, a ne koristi prevozna sredstva koja imaju polisu osiguranja od posledica nesrećnog slučaja, gubitka ili oštećenja prtljaga (član 27 stav 1);

13) kao posrednik nudi na prodaju odnosno prodaje turistički paket aranžman organizatora putovanja a u programu putovanja i potvrdi o putovanju ne naznači svojstvo u kojem nastupa, broj licence organizatora putovanja, QR kod i putniku ne uruči neposredno ili elektronskim putem program putovanja, istovremeno sa izdavanjem potvrde o putovanju (član 29 stav 1);

14) kao posrednik nudi na prodaju odnosno prodaje paket aranžmane turističke agencije-organizatora putovanja sa kojim nema zaključen ugovor o posredovanju (član 29 stav 2);

15) pruža turističke usluge u nautičkom turizmu a nije upisano u Centralni turistički registar (član 51 stav 1);

16) pruža usluge iz član 54 stav 1 ovog zakona a nije upisan u Centralni turistički registar (član 55 stav 1);

17) pruža turističke usluge iz člana 62 stav 1 ovog zakona a nema odobrenje za obavljanje te djelatnosti (član 62 stav 2);

18) iznajmljuje prevozna sredstva/vozila bez odobrenja za obavljanje te djelatnosti (član 63 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1 do 5 i tač. 10 do 17 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 15, 16 i 17 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 2.000 eura.

(5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 125

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) u obavljanju turističke djelatnosti postupi suprotno članu 7 stav 1 ovog zakona;

2) o svim promjenama podataka na osnovu kojih je izdata licenca, ne obavijesti Ministarstvo u pisanoj formi u roku od tri dana od dana nastanka promjene (član 16 stav 1);

3) ne obezbijedi jemstvo u skladu sa članom 17 st. 1 do 5 ovog zakona;

4) u svakoj poslovnici ili ekspozituri nema najmanje jedno zaposleno lice - poslovođu sa punim radnim vremenom odnosno druga lica koja ispunjavaju propisane uslove (član 19 st. 1 i 2);

5) oznaku "turistička agencija" ne koristi u nazivu turističke agencije kao bližu oznaku djelatnosti (član 21 stav 1);

6) u roku od sedam dana od dana oduzimanja licence, ne izvrši povraćaj uplaćenih sredstava za prethodno ugovorena putovanja (član 23 stav 2);

7) kao organizator putovanja ne sačini program putovanja u pisanoj formi - elektronskoj ili štampanoj (član 28 stav 1);

8) program putovanja iz člana 28 stav 1 ovog zakona ne uruči putniku neposredno ili elektronskim putem, istovremeno sa

zaključivanjem ugovora o putovanju i izdavanjem potvrde o putovanju (član 28 stav 2);

9) kao organizator putovanja ne zaključi ugovor o organizaciji školske ekscurzije sa obrazovnom ustanovom u čije ime se organizuje ekscurzija (član 28 stav 4);

10) kao organizator putovanja organizuje školske ekscurzije i druga putovanja za djecu i omladinu ne učini dostupnim program putovanja roditeljima učenika i upravi škole (član 28 stav 5);

11) putniku u pisanoj ili drugoj odgovarajućoj formi, prije zaključivanja ugovora ne pruži osnovne informacije iz člana 30 ovog zakona;

12) prije zaključivanja ugovora o turističkom paket - aranžmanu putniku ne dostavi primjerak ugovora radi upoznavanja sa njegovim sadržajem (član 31 stav 1);

13) ugovor o turističkom paket - aranžmanu nije zaključen u pisanoj ili elektronskoj formi i/ili ne sadrži propisane podatke (član 31 stav 2);

14) putniku ne izda potvrdu u pisanoj ili elektronskoj formi kojom se potvrđuje da je ugovor o turističkom paket - aranžmanu zaključen (član 31 stav 3);

15) realizuje turistički paket - aranžman kao posrednik a ne sadrži naziv i sjedište, odnosno ime i adresu turističke agencije - posrednika uz naznaku da se turistički-aranžman realizuje uz njeno posredovanje (član 31 stav 4);

16) je prije početka putovanja prinuđeno da izmijeni bitne elemente ugovora a o tome bez odlaganja ne obavijesti putnika i omogući mu da odustane od ugovora bez plaćanja penala ili prihvati izmjenu ugovora (član 32 stav 1);

17) u slučajevima iz člana 32 stava 1, 2 i 3 ovog zakona putniku ne nadoknadi štetu zbog neispunjenja ugovoreni obaveza shodno posebnom propisu (član 32 stav 4);

18) ne pruža usluge u skladu sa članom 38 stav 1 ovog zakona;

19) ne vodi evidenciju o angažovanim turističkim vodičima i/ili evidencija o angažovanim turističkim vodičima ne sadrži propisane podatke (član 38 st. 2 i 3);

20) angažuje za turističkog animatora lice koje nema legitimaciju turističkog animatora (član 42 stav 3);

21) zastupanje vrši bez zaključenog ugovora (član 44 stav 2);

22) ne obavijesti putnika o turističkom zastupniku i njegovim ovlaštenjima (član 44 stav 3);

23) Ministarstvu ne dostavi ugovor o zastupanju u roku od osam dana od dana zaključivanja ugovora o zastupanju (član 44 stav 4);

24) turističke usluge na kupalištima obavlja bez odobrenja (član 46 stav 3);

25) kupalište na moru, rijekama i jezerima na kojima pruža turističke usluge ne ispunjava uslove u pogledu uređenosti i izgrađenosti i opremljenosti u skladu sa zakonom (član 46 stav 5);

26) postupi suprotno članu 49 stav 1 ovog zakona;

27) postupi suprotno članu 53 ovog zakona;

28) postupi suprotno članu 55 stav 5 ovog zakona;

29) pruža usluge iznajmljivanja vozila suprotno članu 58 ovog zakona;

30) pruža usluge rent-a-car a nema odobrenje za pružanje rent-a-car usluga (član 59 stav 1);

31) o svim promjenama u obavljanju rent-a-car djelatnosti koje utiču na ispunjenost uslova za izdavanje odobrenja za pružanje rent-a-car usluga, pisanim putem ne obavijesti nadležni organ lokalne uprave u roku od tri dana od dana nastanka promjene (član 59 stav 4);

32) obavlja djelatnost pružanja rent-a-car usluga a nema poslovnicu koja ispunjava uslove iz člana 18 ovog zakona (član 61).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 3.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 1.000 eura.

(5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u posljednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 126

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) obavlja poslove turističke agencije (član 9 stav 3);

2) obavlja poslove iz člana 34 stav 1 bez legitimacije turističkog vodiča (član 34 stav 3);

3) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog vodiča kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 37 stav 6);

4) ne pruža usluge vodiča u skladu sa članom 38 stav 1 ovog zakona;

5) ne odazove se na redovnu provjeru znanja pred komisijom koju formira Ministarstvo (član 38 stav 4);

6) pruža usluge iz člana 40 stav 1 ovog zakona bez legitimacije turističkog pratioca (član 40 stav 2);

7) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog pratioca, kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 40 stav 5);

8) obavlja poslove iz člana 41 stav 1 ovog zakona bez legitimacije turističkog animatora (član 41 stav 2);

9) prilikom pružanja usluga ne nosi na vidnom mjestu legitimaciju turističkog animatora, kojom se potvrđuje njegovo svojstvo (član 43 stav 6).

(2) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u posljednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 127

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) obavlja ugostiteljsku djelatnost a nije registrovan za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i koji ne ispunjavaju uslove za

obavljanje te djelatnosti utvrđene ovim zakonom (član 66 stav 1);

2) pripremanje i usluživanje hrane, pića i napitaka obavljaju lica iz člana 66 st. 1 i 2 ovog zakona u ugostiteljskim objektima koji ne ispunjavaju uslove utvrđene ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje bezbjednost hrane (član 69 stav 7);

3) jednostavne ugostiteljske usluge pruža van ugostiteljskog objekta na prostoru koji nije određen od strane nadležnog organa lokalne uprave (član 70 stav 1);

4) prostori iz člana 70 stav 1 ovog zakona za pružanje jednostavnih ugostiteljskih usluga ne ispunjavaju minimalno-tehničke uslove (član 70 stav 3);

5) pojedine ugostiteljske usluge pruža u pokretnom i/ili improvizovanom objektu, koji ne ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove (član 71 stav 1);

6) ne obezbijedi održavanje i upotrebu smještajnih jedinica svih djelova ugostiteljskog objekta i zemljišta na kojem je objekat izgrađen, radi ispunjavanja uslova za obavljanje ugostiteljske djelatnosti u skladu sa odobrenjem i dodijeljenom kategorijom (član 72 stav 4);

7) otpočne obavljanje ugostiteljske djelatnosti, izmijeni uslove obavljanja djelatnosti ili proširi predmet svog poslovanja bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 73 stav 1);

8) ugostiteljski objekat iz člana 72 stav 1 ovog zakona u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost ne ispunjava minimalno-tehničke uslove u pogledu prostora, uređaja i opreme (član 79 stav 1);

9) ugostiteljski objekat u kojem se emituje muzika ili izvodi zabavni program, odnosno upotrebljavaju elektroakustički i akustički uređaji ne ispunjava uslove za zaštitu od buke iz člana 80 stav 1 ovog zakona;

10) u ugostiteljskom objektu upotrebljava elektroakustičku opremu sa ugrađenim pojačivačem zvuka koja nije pogodna za ugradnju limitatora jačine zvuka (član 80 stav 3);

11) upotrebljava elektroakustičke i akustičke uređaje na otvorenom i u ugostiteljskim objektima van perioda od 9:00 do 01:00 čas odnosno upotrebljava elektroakustičke i akustičke uređaje u periodu od 9:00 do 01:00 čas a prelazi propisane granične vrijednosti nivoa buke (član 81 stav 1);

12) akustičke uređaje bez upotrebe električnih uređaja za pojačavanje zvuka koristi do 03:00 časa bez saglasnosti nadležnog organa lokalne uprave (član 81 stav 2);

13) ugostiteljski objekat iz člana 72 stav 1 ovog zakona nema poslovođu (direktor, upravnik) koji ima najmanje završen četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija (član 83 stav 1);

13a) zahtjev iz člana 84 stav 7 ne podnese Ministarstvu u roku od pet dana od dana dobijanja odobrenja za obavljanje djelatnosti (84 stav 8);

13b) zahtjev iz člana 84 stav 9 ne podnese nadležnom organu lokalne uprave u roku od pet dana od dana dobijanja odobrenja, odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 84 stav 10);

13v) prestane da ispunjava propisane uslove za određenu vrstu i kategoriju objekta, a nastavi da posluje sa oznakom te vrste i kategorije ugostiteljskog objekta (član 85 stav 2);

13g) se inspekcijom nadzorom utvrdi da ugostiteljski objekat ne ispunjava uslove za dodijeljenu kategoriju i specijalizaciju, a ugostitelj ne podnese Ministarstvu, odnosno nadležnom organu lokalne uprave zahtjev za ponovno određivanje kategorije i specijalizacije, u roku od osam dana od dana sačinjavanja zapisnika inspektora (član 85 stav 5);

13d) postupi suprotno članu 86 ovog zakona

14) postupi suprotno članu 90 stav 1 ovog zakona;

15) u ugostiteljskom objektu uslužuje alkoholna pića, druga pića i/ili napitke koji sadrže alkohol licima mlađim od 18 godina (član 91 stav 1);

16) obavlja ugostiteljske usluge u domaćinstvu suprotno članu 100 ovog zakona;

17) postupi suprotno članu 101 st. 1 i 2 ovog zakona;

18) prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u propagandnim materijalima ne koristi oznaku vrste i kategoriju objekta u skladu sa ovim zakonom (član 101 stav 2);

19) neposredno ili preko drugih lica koji nijesu registrovani za posredovanje u prodaji usluga smještaja nude i prodaju usluge smještaja, vrbuju putnike ili turiste izvan objekta u kojem se te usluge pružaju, osim na prostoru, pod uslovima i na način utvrđen propisom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave (član 102 stav 1);

20) ugostiteljski objekat za smještaj u seoskom domaćinstvu ne ispunjava minimalno-tehničke uslove i uslove za kategoriju u skladu sa ovim zakonom (član 103 stav 5);

21) ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu pruža bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 103 stav 6);

22) pruža usluge ishrane, pića i napitaka na plovnom objektu bez odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti (član 104 stav 1);

23) pruža usluge iz člana 104 stav 1 ovog zakona u lukama i pristaništima (104 stav 4);

24) pruža usluge kampovanja izvan zemljišta za kampovanje iz člana 105 stav 1 ovog zakona (član 105 stav 2);

25) za privremeno parkiranje kamp prikolica, pokretnih kućica (mobilhome) ili druge opreme za kampovanje u posjedu gosta ne obezbijedi najmanje 70% od ukupnog kapaciteta kampa (član 105 stav 10);

26) pruža ugostiteljske usluge u kampovima a ne ispunjava propisane minimalno-tehničke uslove i ne posjeduje odobrenje za pružanje usluga kampovanja (član 105 stav 4);

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 7, 8, 15, 18, 19, 20, 24, 25 i 26 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

(5) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učinocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 128

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) objekti iz člana 69 stav 4 ovog zakona uz oznaku za vrstu ugostiteljskog objekta nemaju i oznaku "club" koja se koristi i prilikom oglašavanja i reklamiranja usluga i isticanja poruka u komercijalnom poslovanju (član 69 stav 5);

2) za svaku promjenu podataka iz člana 75 stava 1 ovog zakona ne obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave u roku od osam dana od dana nastanka promjene (član 75 stav 2);

3) o promjeni podataka upisanih u Centralni turistički registar u pisanoj formi ne obavijesti nadležni organ u roku od osam dana od dana nastanka promjene (član 78 stav 4);

4) u ugostiteljskom objektu u kojem se uslužuju alkoholna pića, druga pića i/ili napici koji sadrže alkohol, nije na vidnom mjestu istaknuta oznaka o zabrani njihovog usluživanja licima mlađim od 18 godina (član 91 stav 2);

5) pruža usluge turistima, a uz naziv vrste objekta ne istakne i oznaku kojom se označava da se u tom objektu pružaju usluge turistima (član 92 stav 4);

6) o privremenom ili trajnom prestanku obavljanja ugostiteljske djelatnosti ne obavijesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ lokalne uprave koji je izdao odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar, najkasnije tri dana prije privremenog ili trajnog prestanka obavljanja ugostiteljske djelatnosti, odnosno ponovnog otpočinjanja obavljanja ugostiteljske djelatnosti (član 93 stav 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 3.000 eura.

(4) Za prekršaje iz stava 1 ovog člana učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci ako je u poslednjih 12 mjeseci pravosnažno kažnjen za isti prekršaj.

Član 129

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu i organu lokalne uprave, ako:

1) elektronskim putem ne unese podatke u Centralni turistički registar iz popunjenih obrazaca koji se dostavlja uz zahtjev za dobijanje odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti ili za upis u Centralni turistički registar (član 106 stav 4);

2) podatke iz člana 106 stav 1 ovog zakona ne upiše u Centralni turistički registar najkasnije danom izdavanja odobrenja za obavljanje turističke/ugostiteljske djelatnosti odnosno rješenja o upisu u Centralni turistički registar stranci (član 106 stav 5).

Član 130

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice, ako:

1) otpočne sa obavljanjem pojedinih ugostiteljskih usluga bez odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti ili bez rješenja o upisu u Centralni turistički registar (član 73 stav 2);

2) kampuje izvan zemljišta za kampovanja iz člana 105 stav 1 ovog zakona (član 105 stav 2).

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena zakona i podzakonski akti

Član 131

(1) Na turističke komplekse od 4 i 5 zvjezdica koji su ugovoreni i započeti prije stupanja na snagu Zakona o turizmu i ugostiteljstvu primjenjivaće se odredbe Zakona o turizmu ("Sl. list CG" br. 61/10, 40/11, 53/11 i 31/14) ukoliko su povoljnije.

(2) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Do donošenja propisa iz stava 2 ovog člana primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o turizmu ("Službeni list CG", br. 61/10 i 31/14), ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje poslovanja

Član 132

(1) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljali turističku i ugostiteljsku djelatnost, dužni su da usklade svoje poslovanje u skladu sa ovim zakonom u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljala ugostiteljsku djelatnost u bespravnom objektu, dužna su da dostave dokaz da je pokrenut postupak za legalizaciju ugostiteljskog objekta u roku utvrđenom Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", broj 64/17).

(3) Privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja ne dostave dokaz u skladu sa stavom 2 ovog člana oduzeće se odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(4) Ako se postupak legalizacije ugostiteljskog objekta iz stava 2 ovog člana prekine u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", broj 64/17), te se u nastavljenom postupku zahtjev za legalizaciju odbije, privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima oduzeće se odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti.

(5) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona izdata građevinska dozvola ili je podnešena uredna dokumentacija za prijavu građenja za izgradnju kondo hotela, dužna su da pribave odobrenje za obavljanje djelatnosti najkasnije u roku od 36 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(6) Privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja ne pribave odobrenje u roku iz stava 4 ovog člana, dužna su da usklade vrstu ugostiteljskog objekta i poslovanje sa ovim zakonom.

Obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti

Član 133

Turističku i ugostiteljsku djelatnost u Crnoj Gori od dana pristupanja Evropskoj uniji mogu obavljati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su upisana u odgovarajući registar za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti u državama potpisnicama Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru u skladu sa zakonom kojim se uređuje pružanje usluga.

Važenje odobrenja i licenci

Član 134

Odobrenja za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, licence i legitimacije koje su izdate do stupanja na snagu ovog zakona, važe do isteka roka na koje su izdate.

Prestanak važenja

Član 135

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o turizmu ("Službeni list CG", br. 61/10 i 31/14), odredbe člana 6 st. 5, 6 i 7, člana 6a, člana 28 stav 1 tačka 3, člana 29 stav 1 tačka 2, člana 30 stav 1 tač. 4a i 4b Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Službeni list CG", br. 28/11 i 1/14) koje se odnose na ugostiteljske objekte i odredba člana 19 stav 2 Zakona o komunalnim djelatnostima ("Službeni list CG", broj 55/16) koja se odnosi na buku od akustičkih i elektroakustičkih uređaja.

Stupanje na snagu

Član 136

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".